

॥ आदित्यहृदय सटीक ॥

[गुजराती टीका साथे]

प्रसिद्ध कर्ता :

श्री हरिहर पुरनज्जय,
रायरोड, सुरत

छापकार:- गोविन्दल शहाभाई नाथक.
श्री "अनाविध यधु" प्रिन्टिंग प्रेस, अरानपुरी ल

[सर्व हस्त स्वामी]

किंमत રૂ. ૦-૫-૦

पुस्तक विभाग

२३०२८

पुस्तक विभाग

पुस्तक विभाग

श्री गणेशाय नमः

॥ अथ श्री आदित्यहृदय सटीकः ॥

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

आचम्य देशकालौ संकीर्त्य ममारोग्यवाप्तये श्रीस-
वितृसूर्यनारायणप्रोत्यर्थं द्वादशनमस्काराख्यं कर्म करिष्ये ॥

देश कालतो संकल्प करी, आचमन करि श्री सूर्य भगवान्ती कृप
भोगववा भारा आरोग्य भाटे प्राप्त नमस्कार कर्म करे धुं.

॥ अथ ध्यानम् ॥

ध्येयः सदा सवितृमंडलमध्यवर्ति नारायणः सरसिजा-
सनसन्निविष्टः ॥ केयूरवान्मकरकुंडलवान् किरीटी हारी
हिरण्यवपुर्धृतशंखचक्रः ॥ १ ॥

સૂર્ય મંડળની મધ્યમાં પદ્માસનવાળી બેઠેલા, જેના હાથ પર બાણ, બાંધ છે, કાને મકર આકૃતિના કમલ છે, મસ્તકે મુગટ, ગળામાં હાર, હાથમાં શખયક છે અને જેતું શરીર સોના જેવું છે એવા નારાયણનું હું ધ્ય ન ધરું છું.

एकचक्र रथो यस्य दिव्यः कनकभूषितः ॥

स मे भवतु सुप्रीतः पद्महस्तो दिवाकरः ॥ ૨ ॥

સોનાથી શણગારેલા એક પેડાના રથવાળા તથા હાથમાં કમળ છે એવા દિવાકર સૂર્ય ભગવાન મને પ્રસન્ન હો.

मित्राय नमः ॥ रवये नमः ॥ सूर्याय नमः ॥ भानवे
नमः ॥ खगाय नमः ॥ पूष्णे नमः ॥ हिरण्यगर्भाय नमः ॥
मरीचये नमः ॥ आदित्याय नमः ॥ सवित्रे नमः ॥
अर्काय नमः ॥ भास्कराय नमः ॥ ૧૨ ॥

મિત્ર, રવિ, સૂર્ય, ભાનુ, ખગ પુષ્પ, હિરણ્યગર્ભ મરીચિ, આદિત્ય, સવિતા, અર્ક અને ભાસ્કર એ બાર સૂર્યને વંદન કરું છું.

नमः सवित्रे जगदेकचक्षुषे जगत्प्रभूतिस्थितिनाशहेतवे ॥
त्रयीमयाय त्रिगुणात्मधारिणे विरंचिनारायणशंकरात्मने ॥ ૧ ॥

જગતનાં જન્મ, રિથતિ અને વિનાશના કારણરૂપ, જગતની એક એક આંખ જેવા, ત્રણવેદ રૂપ તથા ત્રણ ગુણના ધારણ કરવાવાળા, શિવ-રૂપ સૂર્ય ભગવાનને મારા નમસ્કાર હો.

नमोऽस्तु सूर्याय सहस्ररश्मये सहस्रशाखान्वितसंभवा-
त्मने ॥ सहस्रयोगोद्भवभावभागिने सहस्रसंख्यायुगधारिणे
नमः ॥ ૨ ॥

હજારો કિરણોવાળા, હજારો શાખાવાળા, હજારો યોગથી ઉત્પન્ન કરેલ પદાર્થોને ભોગવનાર અને હજારો યુગને ધારણ કરવાવાળા આદિત્યને મારા વંદન છે.

આદિત્યસ્ય નમસ્કારં યે કુર્વતિ દિને દિને ॥

જન્માંતરસહસ્રેષુ દારિદ્ર્યં નોપજાયતે ॥ ૩ ॥

જે માણસ હંમેશાં સૂર્યનારાયણની વંદના કરે છે તેને સહસ્ર જન્માંતરે પણ દારિદ્ર આવતું નથી.

॥ શતાનીક ઉવાચ ॥

કથમાદિત્યમુચ્યંતમુપતિષ્ઠેદ્વિજોત્તમ ॥

एतन्मे ब्रूहि विम्रेन्द्र प्रपद्ये शरणं तव ॥ १ ॥

શતાનીક રાજા બોલેલા. હે દ્વિજોત્તમ! ઉગતા સૂર્યની કઈ રીતે વંદના કરવી તે મને રહે, હે વિષ્ણુન્દ્ર! હું આપને શરણે આવ્યો છું.

॥ સુમંતુરુવાચ ॥

इदमेव पुरा पृष्ठं शंखचक्रगदाधरम् ॥

प्रणम्य शिरसा देवमर्जुनेन महात्मना ॥ २ ॥

સુમન્ત કર્ણિ બોલ્યા. મહાત્મા અર્જુને આજ્ઞ સચાલ શંખ, ચક્ર તથા ગદા ધારણ કરનાર શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને પૂજ્યો હતો.

कुरुक्षेत्रे महाराज निवृत्ते भारते रणे ॥

कृष्णनाथं समासाद्य प्रार्थयित्वा ब्रवीदिदम् ॥ ३ ॥

કુરુક્ષેત્રમાં મહાભારત યુદ્ધથી નિવૃત્ત થતાં અર્જુને શ્રીકૃષ્ણ પસંદ કરીને પ્રાર્થના કરી આ પ્રમાણે પૂછ્યું હતું.

॥ અર્જુન ઉવાચ ॥

જ્ઞાનં ચ ધર્મશાસ્ત્રણાં મુહ્યાદગુહ્યતરં તથા ॥

મયા કૃષ્ણ પરિજ્ઞાતં વાઙ્મયં સચરાચરમ્ ॥ ૪ ॥

અર્જુન બોલ્યા, હે પ્રભુ, ધર્મશાસ્ત્રનું ગૂઢમાં ગૂઢ જ્ઞાન મેં આપને
ખાસેથી સાંભળ્યું. સચરાચર વાણી વાઙ્મયથી પણ હું બાણકા
બાન્યો છું.

સૂર્યસ્તુતિમયં ન્યાસં વક્તુમર્હસિ માધવ ॥

ભક્ત્યા પૃच्छામિ દેવેશ કથયસ્વ પ્રસાદતઃ ॥ ૫ ॥

હે માધવ ! દયા કરીને મને સૂર્ય સ્તુતિનો ન્યાસ કહો. ભક્તિ
પૂર્વક હું પૂછું છું તો મારા પર અનુગ્રહ કરો.

સૂર્યભક્તિં કરિષ્યામિ કથં સૂર્ય પ્રપૂજયેત્ ॥

તદહં શ્રોતુમિच्छામિ ત્વત્પ્રસાદેન યાદવ ॥ ૬ ॥

સૂર્યનાં ભક્તિ તથા પૂજન હું કરીશ પણ તે કેવી રીતે કરવી
હે યાદવ, હું આપની કૃપાથી તે શ્રવણ કરવાની ઇચ્છા રાખું છું.

॥ શ્રીભગવાનુવાચ ॥

રુદ્રાદિદૈવતૈઃ સર્વૈઃ પૃષ્ઠેન કથિતં મયા ॥

વક્ષ્યેઽહં સૂર્યવિન્યાસં શ્રુણુ પાંડવ યત્નતઃ ॥ ૭ ॥

શ્રીભગવાન બોલ્યા, હે પાંડવ, રુદ્ર આદિ સર્વ દેવતાઓએ મું
બુઝ્યું હતું, અને તેમને મેં સૂર્યનો જે ન્યાસ કહ્યો હતો, તે તને
હું કહું છું. તું યત્નપૂર્વક સાંભળ.

અસ્માકં ચત્વયા પૃષ્ઠમેકચિત્તો ભવાર્જુન ॥

તદહં સંપ્રવક્ષ્યામિ આદિમધ્યાવસાનક્રમ ॥ ૮ ॥

હે અર્જુન હું જે કહું છું તે તું એકાગ્ર ચિત્તથી સાંભળ.
આદિ, મધ્ય અને છેવટ પર્યાન્તની વિધિ તને કહીશ.

॥ અર્જુન ઉવાચ ॥

નારાયણ સુરશ્રેષ્ઠ પૃચ્છામિ ત્વાં મહાયશઃ ॥

કથમાદિત્યમુચ્યંતમુપતિષ્ઠેત્સનાતનમ્ ॥ ૯ ॥

અર્જુન બોલ્યો, સુરશ્રેષ્ઠ, મહાયશરાજા નારાયણ ! હે સનાતન.
હિમતા સૂર્યનું સેવન મારે શી રીતે કરવું તે કહે,

॥ શ્રીભગવાનુવાચ ॥

સાધુ પાર્થ મહાવાહો બુદ્ધિમાનમિ પાંડવ ॥

યન્માં પૃચ્છસ્યુપસ્થાને તત્ત્વવિત્રં વિભાવસોઽ ॥ ૧૦ ॥

શ્રી ભગવાન બોલ્યા, હે પાંડવ, હે મહાવાહો ! તું બુદ્ધિમાન છે.
સૂર્યનું સેવન જેને મટે ઉત્તમ પ્રશ્ન પૂછે તે અતિ પવિત્ર છે.

સર્વ મંગલ માંગલ્યં સર્વ પાપ પ્રણાશનમ્ ॥

સર્વ રોગ પ્રશમનમાયુર્વર્ધનમુત્તમમ્ ॥ ૧૧ ॥

સર્વ મંગળનું પણ મંગળ, સર્વ પાપનો વિનાશક, સર્વ રોગોનું
શામક અને આયુષને વધારનાર સૂર્યનું સેવન સૌથી ઉત્તમ છે.

અમિત્રદમનં પાર્થ સંગ્રામે જયમુત્તમમ્ ॥

વર્ધનં ધનપુત્રાણાદિત્યહૃદયં શ્રુણુ ॥ ૧૨ ॥

શત્રુ દમનાર, યુદ્ધમાં જય અપાવનાર અને મંપતિ તથા સંતતિ વધારનાર આદિત્ય હૃદયને સાંભળા.

યચ્છુત્વા સર્વપાપેભ્યામુચ્યતે નાત્ર સંશય ॥

ત્રિષુ લોકેષુ વિખ્યાતં નિઃશ્રેયસકરં પરમ ॥ ૧૩ ॥

એ સાંભળવાથી સર્વ પાપથી મુક્ત થશે એમાં જરાપણુ સંશય નથી. એ ત્રિલોકમાં કાંતિ વધાવનાર અને કલ્યાણકારક છે.

દેવદેવં નમસ્કૃત્ય પ્રાતરુત્થાય ચાર્જુન ॥

વિદ્વાન્યનેકરૂપાણિ નશ્યંતિ સ્મરણાદપિ ॥ ૧૪ ॥

હે અર્જુન ! સવારમાં ઉઠીને દેવોના પણુ એ દેવને નમસ્કાર કરવાથી, એતું સ્મરણુ માત્ર કરવાથી અનેક પ્રવરના વિધ્નોનો વિનાશ થાય છે.

તસ્માત્સર્વપ્રયત્નેન સૂર્યમારાધયેત્સદા ॥

સાદિત્ય હૃદયં નિત્યં જાપ્યં તચ્છૃણુ પાંડવ ॥ ૧૫ ॥

હે અર્જુન ! એટલા માટેજ હંમેશાં ધ્યાન પૂર્વક સૂર્યને આરાધવા અને આદિત્ય હૃદયના નિત્ય જપ કરવા તે જાધુ તું શ્રવણ કર.

યજ્ઞપન્નમુચ્યતે જંતુર્દારિદ્યાદાશુ દુસ્તરાત્ ॥

લભતે ચ મહાસિદ્ધિં કુષ્ટવ્યાધિવિનાશનમ્ ॥ ૧૬ ॥

જેનો જપ કરવાથી માનવ દુસ્તર દારિદ્રથી તરત વિમુક્ત થાય છે. વ્યાધિ નાશ પામે છે. તથા મહાસિદ્ધિ મેળવે છે.

અસ્મિન્મંત્રે ઋષિચંદો દેવના શક્તિરેવ ચ ॥

સર્વમેવ મહાબાહો કથયામિ તવાગ્રતઃ ॥ ૧૭ ॥

આ મંત્રમાં ઋષિ, છન્દો, અને દેવની શક્તિ પણ છે. મહા-
બ્રહ્મ અર્જુન ! એ બધું હું તને કહું છું.

મયાતો ગોપિતં ન્યાસં સર્વશાસ્ત્રપ્રતિબોધિતમ્ ॥

અથ તે કથયિષ્યામિ ઉત્તમં મંત્રમેવ ચ ॥ ૧૮ ॥

સૌ શાસ્ત્રે એ બધાંવેલો અને મેં ગુપ્ત રાખેલો એવો એ ન્યાસ
છે તે તથા ઉત્તમ મંત્ર એ સર્વ હું તને કહીશ.

ૐ અસ્ય શ્રીઆદિત્યહૃદયસ્તોત્રમંત્રસ્ય ॥ શ્રીકૃષ્ણ
ઋષિઃ ॥ શ્રીસૂર્યાત્મા ત્રિભુવનેશ્વરો દેવતા ॥ અનુષ્ટુપ્
છંદઃ ॥ હરિતહયસ્થં દિવાકરં ધૃણિરિતિ વીજમ્ ॥ ૐ
નમો ભગવતે જિતવૈશ્વાનર જાતવેદસ इति શક્તિઃ ॥ ૐ
નમો ભગવતે આદિત્યાય નમઃ इति કીલકમ્ ॥ ૐ
અગ્નિગર્ભદેવતા इति મંત્રઃ ॥ ૐ નમો ભગવતે તુભ્યમા-
દિત્યાય નમોનમઃ ॥ શ્રીસૂર્યનારાયણપ્રોત્યર્થે જપે વિનિ-
યોગઃ ॥ ॥ અથ ન્યાસઃ ॥ ॥ ૐ વૃહાં અંગુષ્ઠાભ્યાં
નમઃ ॥ ૐ વૃહીં તર્જનીભ્યાં નમઃ ॥ ૐ વૃહં મધ્યમા-
ભ્યાં નમઃ ॥ ૐ વૃહૈં અનામિકાભ્યાં નમઃ ॥ ૐ વૃહૌં
કનિષ્ઠિકાભ્યાં નમઃ ॥ ૐ વૃહઃ કરતલકરપૃષ્ઠાંભ્યાં નમઃ
॥ ૐ વૃહાં હૃદયાય નમઃ ॥ ૐ વૃહીં શિરસે સ્વાહા ॥
ૐ વૃહં શિરસ્યૈ વષટ્ ॥ ૐ વૃહૈં કવચાય હુમ્ ॥ ૐ

ન્હૌં નેત્રત્રયાય વૌષટ્ ॥ ઐં ન્હઃ અસ્ત્રાય ફટ્ ॥ ઐં
ન્હાંન્હીંન્હૂંન્હૈંન્હૌંન્હઃ ઇતિ દિગ્બંધઃ ॥

આ આદિત્ય હૃદય રૂપી સ્તોત્રના શ્રાદ્ધેણ ત્રકી છે, ત્રિભુવનના
ધમ્મર શ્રી સૂર્યનારાયણ છે અને સ્તોત્ર અનુષ્ઠપ છદમાં છે. લીલા
ઘોડાના રથવાળા સૂર્ય જેના ખીજ છે. વૈશ્વ નર કામના જાત વેદને
જીતનાર સૂર્ય ભગવાનને નમસ્કાર છે એ શક્તિ છે. ભગવાન આદિ-
ત્યને નમસ્કાર છે. એ ખીત્રો છે. એ બ્રહ્મરૂપ અગ્નિ દેવતા ગર્ભ છે,
એ મંત્ર છે. હે આદિત્ય નારાયણ તમને નમસ્કાર છે નમસ્કાર છે.
નમસ્કાર છે. શ્રીસૂર્યનારાયણની પ્રીતિ અર્થે આ જપ કરીશ એ
વિનિયોગ છે. હવે ન્યસ. ઓમ્ હાં અંગુઠાને વદન છે. ઓમ્ હાં
તર્જનીને, ઓમ્ હ્રૂં મધ્યમાને નમસ્કાર છે. ઓમ્ હ્રે અનામિકાને
નમસ્કાર છે. ઓમ્ હ્રૌં કનિષ્ઠાને નમસ્કાર છે. ઓમ્ હ્રોં હથેલીના
પાછલા ભાગને નમસ્કાર છે, ઓમ્ હ્રાં હૃદયને નમસ્કાર છે, ઓમ્
હ્રીં માથાને, ઓમ્ હ્રૂં ચેટલીને ઓમ્ હ્રૈ કવચને, ઓમ્ હ્રૌં ત્રણ
ત્રણ આંખને, ઓમ્ હ્ર અસ્ત્રને, ઓમ્ હ્રાં, હ્રીં હ્રૂં, હ્રૈં હ્રૌં હ્રોં, આ
પ્રમાણે દિશા બાંધવી.

॥ અથ ધ્યાનમ્ ॥

ભાસ્વદ્રત્નાઢયમૌલિઃ સ્ફુરદધરરુચા રંજિતશ્ચીરુકેશો
ભાસ્વાન્વૈ દિવ્યતેજાઃ કરકમલયુતઃ સ્વર્ણ વર્ણઃ પ્રભાભિઃ॥

વિશ્વાકાશાવકાશગ્રહપતિશિખરે ભાતિ યશ્ચોદયાદ્રૌ સર્વા-
નંદપ્રદાતા હરિહરનમિતઃ પાતુ માં વિશ્વવક્ષુઃ ॥ ૧ ॥

ધ્યાન. તેજોમય રત્ના યુક્ત મુકુટવાળા, તથા સુંદર રૂચીકર કેશ અને હોઠવાળા, દિવ્ય તેજ્યુક્ત કર કમળ વડે સુવર્ણ સમાન તેજ રેખાઓવાળા, તે પોતાના હૃદયથી વિશ્વ, આકાશ, અવકાશ, અહપતિ અને શિખરોને શોભાવતા અને સર્વને આનંદદાતા તથા હરિહર જેને નમસ્કાર કરે છે એવા વિશ્વચક્ષુ સૂર્યનારાયણ મને સંરક્ષો.

पूर्वमष्टदलं पद्मं प्रणवादिप्रतितिष्ठतम् ॥

मायावीजं दलाष्टांग्रे यंत्रमुद्धारयेदिति ॥ ૨ ॥

પહેલાં આઠ કમળ, પ્રણવ, વિગેરેની સ્થાપના કર, આદ આઠ પાંખડીના કમળની પાસે માયા બીજ મંત્ર રાઢવો.

आदित्यं भास्करं भानुं रविं सूर्यं दिवाकरम् ॥

मार्तण्डं तपनं चेति दलेष्वष्टमु योजयेत् ॥ ૩ ॥

આદિત્ય, ભાનુ, ભાસ્કર, રવિ, સૂર્ય, દિવાકર, માર્તન્ડ, અને તપન એ આઠ નામે પાંખડીના કમળમાં યોજવા.

दीप्ता सूक्ष्मा जया भद्रा विभूतिर्विमला तथा ॥ ૪ ॥

अमोघा विद्युता चेती मध्ये श्रीः सर्वतोमुखी ॥ ૪ ॥

દિપ્ત, સૂક્ષ્મા, જયા, ભદ્રા, વિભૂતિ, વિમળા, મોઘા અને વિદ્યુત એ આઠ શક્તિઓ પણ યોજવી.

सर्वज्ञः सर्वगश्चैव सर्वकारणदेवता ॥

सर्वेश सर्वहृदयं नमामि सर्वसाक्षिणम् ॥ ૫ ॥

સર્વજ્ઞ, સર્વર્મા પ્રવેશ કરનાર, સર્વના કારણરૂપ દેવતા, સર્વના શ્રુ અને સર્વના હૃદયના સક્ષી એવા સૂર્યનારાયણને હું નમું છું.

સર્વાત્મા સર્વકર્તા ચ સૃષ્ટિજીવનપાલકઃ ॥

હિતઃ સ્વર્ગાપવર્ગશ્ચ ભાસ્કરેશ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૬ ॥

॥ ઇતિ માર્થના ॥

સર્વના આત્મા, સર્વના કરાવળા, અને સૃષ્ટિના જીવોના પાલક તથા હિત કરનારા અને સ્વર્ગ અપવર્ગ કરનારા શ્રીઅખરને હું નમસ્કાર કરું છું.

નમો નમસ્તેઽત્યુ સદા વિભાવસો સર્વાત્મને સપ્તહયાય
ભાનવે ॥ અનંતશક્તે મણિભૂષણેન દદસ્વશુક્તિ મમ મુક્તિ-
મવ્યયામ્ ॥ ૭ ॥

હે સર્વાત્મા ! હે સર્વને પ્રકાશિત કરનારા સાત ધેડાવળા, અનંત શક્તિ, આપને વારંવાર નમુ છું. આપ કૃપા કરી મણી ભુષણની કાંતિ વડે મુખ અને મોઢા આપો.

અર્કૈ તુ મૃદ્ધિન વિન્યસ્ય લલાટે તુ રવિં ન્યસેત્ ॥

વિન્યસેન્નેત્રયોઃ સૂર્ય કર્ણયોશ્ચ દિવાકરમ્ ॥ ૮ ॥

નાસિકાયાંન્યસેન્નાતું મુખે વૈ ભાસ્કરં ન્યસેત્ ॥

પર્જન્યમોઘ્યોશ્ચેવ તીક્ષ્ણં જિહ્વાંતરે ન્યસેત્ ॥ ૯ ॥

સુવર્ણરેતસં કંઠે સ્કંધયોસ્તિગ્મતેજસમ્ ॥

વાહોસ્તુ પૂષણં ચૈવ મિત્રં વૈ પૃષ્ઠતો ન્યસેત્ ॥ ૧૦ ॥

મોથામાં અર્ક તથા કપળે રવિ તથા બે આંખમાં સૂર્યને તથા કુંડલરૂપે દિવાકર, નાકમાં ભાનુ, મોઢામાં ભાસ્કર, હોથમાં પર્જન્ય,

જીભમાં તીક્ષ્ણ તથા કન્ઠમાં સુવર્ણ સરખા, કંઠમાં તથા ખંધે તિવ્ર તેજઃવાળા તથા બે હાથમાં પૂષ્પને તથા પીઠે તે તે ભગતું તે તે સૂર્યનારાયણ સંરક્ષણ કરે.

વરુણં દક્ષિણે હસ્તે ત્વષ્ટારં વામતઃ કરે ॥

હસ્તાવુષ્ણકરઃ પાતુ હૃદયં પાતુ ભાનુમાન ॥ ૧૧ ॥

જમણા હસ્તે વરુણ તથા ડાબા હાથને ઉષ્ણકર સૂર્ય સંરક્ષે અને હૃદયનું ભાનુમાન સૂર્ય રક્ષણ કરે.

ઉદરે તુ યમં વિદ્યાદાદિત્યં નાભિમંડલે ॥

કઠ્યાં તુ વિન્યસેદ્દસં રુદ્રમૂર્વોસ્તુ વિન્યસેત્ ॥ ૧૨ ॥

પેટમાં યમ નામના સૂર્યને, નાભી મંડળમાં આદિત્ય, કમરમાં દસ અને સાથળોમાં રુદ્ર નામના સૂર્ય તે સ્થળોનું સંરક્ષણ કરે.

જાન્વોસ્તુ ગોપતિં ન્યસ્ય સવિતારં તુ જંઘયોઃ ॥

પાદાયોશ્ચ વિવસ્વંતં ગુલ્ફયોશ્ચ દિવાકરમ્ ॥ ૧૩ ॥

ઢોંચણમાં ગોપતિ, બાજુમાં વિવિસ્વન્ગ તથા પાણીમાં દિવાકર નામના સૂર્યનારાયણ રક્ષણ કરે.

બાહ્યતસ્તુ તમોધ્વંસં ભગમભ્યંતરે ન્યસેત્ ॥

સર્વાંગેષુ સહસ્રાંશું દિગ્વિદિક્ષુ ભગ ન્યસેત્ ॥ ૧૪ ॥

॥ ઇતિ દિગ્વંધ ॥

બાહ્ય તમોધ્વંશ, અંદર ભગ નામના આદિત્ય અને સર્વાંગે સહસ્ત્ર કિરણોવાળા ભગ નામના તે તે દિશામાં સંરક્ષણ કરે.

एष आदित्यविन्यासो देवानामपि दुर्लभः ॥

इमं भक्त्या न्यसेत्पार्थ स याति परमां गतिम् ॥ ૧૫ ॥

આ આદિત્યનો ન્યાસ દુર્લાભ છે, આ ન્યાસ ભક્તિપૂર્વક કરવાથી મનુષ્ય મોક્ષગતિ મેળવે છે.

કામક્રોધક્રુતાત્પાપાન્મુચ્યતે નાત્ર સંશયઃ ॥

સર્પાદપિ ભયં નૈવ સંગ્રામેષુ પ્રથિષ્ઠપિ ॥ ૧૬ ॥

કામ અને ક્રોધથી કરેલા પાપથી, સર્પથી, સંગ્રામમાં અને રસ્તે પથ્ય તેને કદિ ભય નીપજતો નથી.

રિપુસંઘટ્ટકાલેષુ તથા ચોરસમાગતે ॥

ત્રિસંધ્યં જપતો ન્યાસં મહાપાતકનાશનમ્ ॥ ૧૭ ॥

દુશ્મનનાં મેળાપમાં ચેરના સમાગમ વખતે તથા ત્રણે કાળે જો કાંઈ આ ન્યાસ કરે તો તેના મહાપાપ નાશ પામે છે.

વિસ્ફોટકસમુત્પન્નં તીવ્રજ્વરસમુદ્ભવમ્ ॥

શિરોરોગં નેત્રરોગં સર્વવ્યાધિવિનાશનમ્ ॥ ૧૮ ॥

વિસ્ફોટકથી ઉત્પન્ન થએલો, તીવ્ર તથા માથા તથા આંખોના રોગ તથા બીજાં પણ સર્વ વ્યાધિઓનો વિનાશ થાય છે.

કુષ્ઠવ્યાધિસ્તથા દ્રૂ રોગાશ્ચ વિવિધાશ્ચ યે ॥

જપમાનસ્ય નશ્યંતિ શ્રુણુ મક્તયા તદ્ગુણ ॥ ૧૯ ॥

હે અર્જુન ! કાંઠ, દરાજ, તથા બીજાં દરદે આ ન્યાસનો જપ કરવાથી નાશ પામે છે. માટે તે ભક્તિ પૂર્વક શ્રવણ કર.

આદિત્યો મંત્રસંયુક્ત આદિત્યો ભુવનેશ્વરઃ ॥

આદિત્યાન્નાપરો દેવો હ્યાદિત્યઃ પરમેશ્વરઃ ॥ ૨૦ ॥

મંત્ર સંયુક્ત આદિત્ય એ ભુવનેશ્વર છે. આદિત્યથી બીજો

મેટા કાઠ દેવ નથી. આદિત્યજ પરમેશ્વર છે

આદિત્યમર્ચयेद्ब्रह्मा शिव आदित्यमर्चयेत् ॥

यदादित्यं तेजो मम तेजस्तर्जुन ॥ २९ ॥

હે અર્જુન ! બ્રહ્મા, શંકર પણ સુર્યનું પૂજન કરે છે. સુર્યનું જે તેજ છે તે પણ મારુંજ તેજ છે.

आदित्यं मंत्रसंयुक्तमादित्यं भुवनेश्वरम् ॥

आदित्यं ये प्रपश्यन्ति मां पश्यन्ति न संशयः ॥ २२ ॥

મંત્ર સંયુક્ત તથા ભુવનેશ્વર આદિત્યને જે જુએ છે, તે મનેજ જુએ છે એમાં શંકા નથી.

त्रिसंध्यामर्चयेत् सूर्यं स्मरेद्भक्त्या तु यो नरः ॥

न स पश्यति दारिद्र्यं जन्मजन्मानि चार्जुन ॥ २३ ॥

હે અર્જુન ! ત્રણે સમય જે કંઈ આદિત્યનું ભક્તિપૂર્વક સેવન તથા સ્મરણ કરે તો તે જન્મ-જન્મ દારિદ્રતાને પામતો નથી.

एतत्ते कथितं पार्थ आदित्यहृदयं मया ॥

मुच्यते सर्वपापेभ्यः सूर्यलोके महीयते ॥ २४ ॥

હે પાર્થ ! મેં તને જે આદિત્યહૃદય કહ્યું તે સાંભળવાથી જીવે સર્વ પાપથી મુક્ત થઈને સુર્યલોકમાં જાય છે.

नमो भगवते तुम्यमादित्याय नमो नमः ॥

आदित्यः सविता सूर्यः खेगः पूषा गभस्तिमान् ॥ २५ ॥

सुवर्णस्फटिको भानुः स्फुरितो विश्वतापनः ॥

रविर्विश्वो महातेजाः सुवर्णः सुप्रबोधकः ॥ २६ ॥

હિરણ્યગર્ભસ્ત્રિશિરાસ્તપનો ભાસ્કરો રવિઃ ॥

માર્કેંડો ગોપતિઃ શ્રીમાન્કૃતજ્ઞશ્ચ પ્રતાપવાન્ ॥ ૨૭ ॥

તમિસ્ત્રહા ભગો હંસો નાસત્યશ્ચ તમોનુદઃ ॥

શુદ્ધો વિરોચનઃ કેશી સહસ્રાંશુર્મહાપ્રભુઃ ॥ ૨૮ ॥

ભગવત્ તમને વંદન છે. હે આદિત્યના પુત્ર ! તમને વારંવાર નમસ્કાર છે, આદિત્ય, સવિતા, સુર્ય, ખગ, પુષા, ગર્ભસ્તિમાન, સુરર્ષ, રશ્મિક, ભાનુ, રકુરિત, વિશ્વતાપન, રવિ, વિશ્વ, મહાનેજ સુરર્ષ, હિરણ્ય ગર્ભત્રિશિરા તપન, ભસ્કર, રવિ, માર્કેંડ, ગોપતિ શ્રીમાન કૃતજ્ઞ, અને પ્રતાપવાન, ઐન્ધકારનો નાશ કરવાવાળા ભગ, હંસ, સત્ય, તમેનુદ, શુદ્ધ વિરોચન કેશી, હજાર કિરણોવાળા મહાપ્રભુ.

વિવસ્વાન્પૂષ્ણો મૃત્યુર્મિહિરો જામદગ્ન્યજિત્ ॥

ધર્મરશ્મિઃ પતંગશ્ચ શરણ્યો મિત્રહા નપઃ ॥ ૨૯ ॥

વિવસ્વાન. પૂષણ, મૃત્યુ. મિહિર, જામદગ્ન્યજિત, ધર્મ રશ્મિ, પતંગ શરણ્ય, મિત્રહ તપ

દુર્વિજ્ઞેયગતિઃ શૂરસ્તેજોરાશિર્મહાયશાઃ ॥

શંભુશ્ચિત્રાંગદઃ સૌમ્યો હવ્યકવ્યપ્રદાયકઃ ॥ ૩૦ ॥

દુર્વિજ્ઞેયગતિ, શૂર, તેજોરાશિ, મહાયશ, શંભુ, ચિત્રાંગદ, સમ્ય, હવ્યકવ્યને આપનાર.

અંશુમાનુત્તમો દેવ ઋગ્યજુઃ સામ એવ ચ ॥

હરિમશ્વસ્તમોદારઃ સપ્તસપ્તિર્મરીચિમાન્ ॥ ૩૧ ॥

અંશુમાન, ઉત્તમ, દેવ, ૩૬ યજ્ઞ, સામ, હરિમશ્વ. તમેદાર,
સમપ્રિ, મરિચિમાન

અગ્નિગર્ભોઽદિતેઃ પુત્રઃ શંભુસ્તિમિરનાશન ॥

પૂષા વિશ્વંભરી મિત્રઃ સુવર્ણ સુપ્રતાપવાન ॥ ૩૨ ॥

અગ્નિગર્ભ, અદિતિના પુત્ર, શંભુ. અંધકારનો નાશ કરનાર
પૂષા, વિશ્વંભર, મિત્ર, સુવર્ણ સુપ્રતાપવાન.

આતપી મંડલી ભાસ્વાન તપનઃ સર્વતાપનઃ ॥

કૃતવિશ્વો મહાતેજાઃ સર્વરત્નમયોદ્ભવઃ ॥ ૩૩ ॥

અતપી, મંડળી, ભાસ્વાન, તપન. સર્વતાપન, કૃતવિશ્વ, મહા-
તેજ, સર્વ રત્નમય. ઉદ્ભવ.

અક્ષરશ્ચ ક્ષરશ્ચેવ પ્રભાકરવિભાકરૌ ॥

ચંદ્રશ્ચંદ્રાંગદઃ સૌમ્યો હવ્યકવ્યપ્રદાયકઃ ॥ ૩૪ ॥

અક્ષર, સાક્ષર, પ્રભાકર, વિભાકર, ચંદ્ર, ચંદ્રાંગદ, સામ્ય, હવ્ય-
કવ્ય આપનાર.

અંગારહોઽંગદો હસ્તી રક્તાંગશ્ચાંગવર્ધનઃ ॥

બુદ્ધો બુદ્ધાસનો બુદ્ધિર્બુદ્ધાત્મા બુદ્ધિવર્ધનઃ ॥ ૩૫ ॥

અંગારક, અંગદ, અગસ્ત, રક્તાંગ, અંગવર્ધન, બુદ્ધ, બુદ્ધાસન,
બુદ્ધિ બુદ્ધાત્મા, બુદ્ધિ વધારનારા.

બૃહદ્ધાનુર્બૃહદ્ધાસો બૃહદ્ધામા બૃહસ્પતિઃ ॥

શુકસ્તવં શુક્રેતાસ્તવં શુક્રાંગઃ શુક્રભૂષણઃ ॥ ૩૬ ॥

બૃહદ્બાનુ, બૃહદ્બાસ, બૃહદ્ધામા બૃહસ્પતિ, સદૈદ વીર્યવાળ
સદૈદ અંગવાળા અને સદૈદ ભુપણવાળા, તમે છો.

શનિમાન્શનિરૂપસ્ત્વં જ્ઞનૈર્ગચ્છસિ સર્વદા ॥

અનાદિરાદિરાદિત્યસ્તેજોરાશિર્મહાતપાઃ ॥ ૩૭ ॥

શનિમાન, શનિરૂપ અને દમેશાં ધીમેથા જ્ઞાઓ છો. અનાદિ-
પણુ આદિ, તેજના ભંડારરૂપ, અને મહા તપવળા આદિત્ય તમે છે

અનાદિરાદિરૂપસ્ત્વમાદિત્યો દિવપતિર્યમઃ ॥

માનુમાન્માનુરૂપસ્ત્વં સ્વર્ભાનુર્ભાનુદીપ્તિમાન ॥ ૩૮ ॥

આદિનાય આદિરૂપ, દિવપતિ, યમ એવા આપ આદિત્ય છે
ભાનુમાન, ભાનુરૂપ, સ્વર્ગના ભાનુ દીપ્તિમાન છે.

ધૂમકેતુર્મહાકેતુઃ સર્વકેતુરનુત્તમઃ ॥

તિમિરાવરણઃ શંભુઃ સ્ત્રષ્ટા માર્કંડેદ એવ ચ ॥ ૩૯ ॥

ધૂમકેતુ મહાકેતુ, સર્વકેતુ, ઉત્તમ, તિમિરાવરણ, શંભુ સ્ત્રષ્ટ
માર્કંડેદ એ પણ આપ છો.

નમઃ પૂર્વાય ગિરયે પશ્ચિમાય નમો નમઃ ॥

નમોત્તરાય ગિરયે દક્ષિણાય નમો નમઃ

પૂર્વગીરીને અને પશ્ચિમગીરીને નમસ્કાર છે તથા દક્ષિણ અં
ઉત્તરના ગીરીને વારંવાર નમસ્કાર છે.

નમો નમઃ સદૃશાંશો હ્યાદિત્યાય નમો નમઃ ॥

નમઃ પદ્મપ્રબોધાય નરસ્તે દ્વાદશાત્મને નમઃ ॥ ૪૧ ॥

સદૃશ કિરણોવાળા આદિત્યને નમસ્કાર છે, પદ્મપ્રબોધને નમસ્કાર
છે, દ્વાદશાત્મનને નમસ્કાર છે.

નમો વિશ્વપ્રબોધાય નમો બ્રાજિણ્ણજિણ્ણવે ॥

જ્યોતિષે ચ નમસ્તુભ્યં જ્ઞાનાર્કાય નમો નમઃ ॥ ૪૨ ॥

વિશ્વને જ્ઞાન આપનાર આદિત્યને નમસ્કાર છે. પ્રકાશિત સું
સુર્યને વંદન છે. જ્ઞાનાર્ક રૂપી સૂર્ય ભગવાનને વંદન છે.

પ્રદીપ્તાય પ્રગલ્ભાય યુગાંતાય નમો નમઃ ॥

નરસ્તે હોતૃપતયે પૃથિવીપતયે નમઃ ॥ ૪૩ ॥

પ્રદીપ્ત અને પ્રગલ્ભ તથા યુગના અન્તે પશુ દેવનારને નમસ્કાર
છે. હોતૃપતિને, પૃથ્વીપતિને નમસ્કાર છે.

નમોંકાર વષટ્કાર સર્વગજ્ઞ નમોઽસ્તુ તે ॥

ઋગ્વેદાદિયજુર્વેદ સામવેદ નમોસ્તુ તે ॥ ૪૪ ॥

ઓંકાર, વષટ્કાર અને સર્વ યજ્ઞને નમસ્કાર છે. રૂઘ, યજ્ઞુ ચ
સામવેદરૂપ, આદિત્યને નમસ્કાર છે.

નમો હાટકવર્ણાય ભાસ્કરાય નમો નમઃ ॥

જયાય જયભદ્રાય હરિદશ્વાય તે નમઃ ॥ ૪૫ ॥

હાટકવર્ણને ભાસ્કરને નમસ્કાર છે. જયા તથા જયભદ્ર તથા લી
ધે હાવાળા આદિત્યને નમસ્કાર છે.

દિવ્યાય દિવ્યરૂપાય ગ્રહાણાં પતયે નમઃ ॥

નમસ્તે શુચયે નિત્યં નમઃ કુરુકુલાત્મને ॥ ૪૬ ॥

દિવ્ય, દિવ્યરૂપવાળા ગ્રહોના પતિને નમસ્કાર છે. શુદ્ધ, શુરકુળ
આત્માને હંમેશાં વંદન છે.

નમસ્ત્રૈલોક્યનાથાય ભૂતાનાં પતયે નમઃ ॥

નમઃ કૈવલ્યનાથાય નમસ્તે દિવ્યચક્ષુષે ॥ ૪૭ ॥

ત્રિલોકનાથને નમસ્કાર છે, જીવોના પતિને નમસ્કાર છે, કૈવલ્ય-
નાથને, અને દિવ્યચક્ષુષાળા આદિત્યને નમસ્કાર છે.

ત્વં જ્યોતિસ્ત્વ દ્યુતિબ્રહ્મા ત્વં વિષ્ણુસ્ત્વં પ્રજાપતિઃ ॥

ત્વમેવ રુદ્રો રુદ્રાત્મા વાયુરગ્નિસ્ત્વમેવ ચ ॥ ૪૮ ॥

તમે જ્યોતિ છે, તમે દ્યુતિ છે, બ્રહ્મા, વિષ્ણુ અને પ્રજાપતિ
પણુ તમેજ છે. રુદ્ર, રુદ્રાત્મા, વાયુ, તથા અગ્નિ પણુ તમેજ છે.

યોજનાનાં સદસ્રે દ્વે દ્વે શતે દ્વે ચ યોજને ॥

એકેન નિમિષાધન ક્રમમાણ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૪૯ ॥

બે હજારને બસો યોજનનો રસ્તો એક નિમિષના અર્ધ ભાગ
જેટલા ક્ષણમાં ફરતાર આપને મારા વંદન છે.

નવયોજનલક્ષાણિ સદસ્રદ્વિશનાનિ ચ ॥

યાવદ્દટ્ટીપ્રમાણેન ક્રમમાણ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૫૦ ॥

નવ લાખ અને બે હજાર યોજન જેટલો રસ્તો આપ એક
ધડીમાં પસાર કરતાર આપને મારા વંદન છે.

અગ્રતશ્ચ નમસ્તુભ્યં પૃષ્ઠતશ્ચ સદા નમઃ ॥

પાર્શ્વતશ્ચ નમસ્તુભ્યં નમસ્તે ચાસ્તુ સર્વદા ॥ ૫૧ ॥

આપને આગળથી પણુ નમસ્કાર છે અને પાછળથી પણુ સદા

વંદન છે. બાણુમાં પણ વંદન છે. તથા સર્વદા આપને નમસ્કાર છે.

નમઃ સુરારિઢંત્રે ચ સોમસૂર્યાગ્નિચક્ષુષે ॥

નમો દિવ્યાય વ્યોમાય સર્વતંત્રમયાય ચ ॥ ૫૨ ॥

સુરેના શત્રુને સંહારનાર તથા સોમ, સૂર્ય અને અગ્નિનાં નેત્ર-
વાળા તમને વંદન છે. દિવ્ય, આકાશરૂપ, અને સર્વ તંત્રના કારણ-
શ્રુત એવા આપને નમસ્કાર છે.

નમો વેદાંતવેદ્યાય સર્વકર્માદિસાક્ષિણે ॥

નમો હરિતવર્ણાય સુવર્ણાય નમો નમઃ ॥ ૫૩ ॥

વેદાન્તને બાણુનાર, સર્વ કર્મના સાક્ષિ આદિત્યને વંદન છે.
હીલા વર્ણવાળા અને સુવર્ણ જેવા શરીરવાળા આપને વંદન છે.

અરુણો માધમાસે તુ સૂર્યો વૈ ફાલ્ગુને તથા ॥

ચૈત્રમાસે તુ વેદાંગો બાનુર્વૈશાખતાપનઃ ॥ ૫૪ ॥

માધ્વમાસે અરુણ, ફાલ્ગુમાં સૂર્ય, ચૈત્ર માસમાં વેદાંગ અને વૈશા-
ખમાં બાનુ નામનો આદિત્ય છે.

જ્યેષ્ઠમાસે તપેદિદ્ર આષાઢે તપતે રવિઃ ॥

ગમસ્તિઃ શ્રાવણે માસે યમો ભાદ્રપદે તથા ॥ ૫૫ ॥

જેઠ માસમાં ઇદ્ર તપે છે, અષાઢમાં રવિ તપે છે, શ્રાવણ માસમાં
ગમસ્તિ અને ભાદ્રવામાં યમ તપે છે.

ઇપે સુવર્ણરેતાશ્ચ કાર્તિકે ચ દિવાકરઃ ॥

માર્ગશીર્ષે તપેન્મિત્રઃ પૌષે વિષ્ણુઃ સનાતનઃ ॥ ૫૬ ॥

આશ્વિન માસમાં સુવર્ણરેતા, કાર્તિકમાં દિવાકર, માગશર
માસમાં મિત્ર, અને પૌષ માસમાં સનાતન વિષ્ણુ નામના આદિત્ય
તપે છે,

પુરુષસ્ત્રધિકે માસે માસાધિક્યેષુ કલ્પયેત્ ॥

હત્યેતે દ્વાદશાદિત્યા : કશ્યપેયા : પ્રકીર્તિતા : ॥ ૫૭ ॥

અધિક માસમાં પુરુષ નામે આપ તપો છા એમ કલ્પેલું છે.
આ પ્રમણે બાર આદિત્યને દશ્યપણના પુત્ર કહેલા છે.

ઉગ્રરૂપા મહાત્માનસ્તપંતે વિશ્વરૂપિણ : ॥

ધર્મર્થિકામમોક્ષાણાં પ્રસ્ફુટા હેતવો નૃપ ॥ ૫૮ ॥

ઉગ્રરૂપાળા, વિષ્ણુરૂપ, મહાત્મા સર્વ ધર્મ, અર્થ કામ અને
મોક્ષ માટે તપ્યા કરે છે.

સર્વપાપહરં ચૈવમાદિત્યં સંપ્રવૃજયેત્ ॥

एकधा दशधा चैव शतधा च सहस्रधा ॥ ५९ ॥

સર્વ પાપહારક આદિત્યનું સારી રીતે પ્રેમપૂર્વક એક પ્રકારે,
દશ પ્રકારે સો તથા હજાર પ્રકારે પૂજન કરે.

तपंते विश्वरूपेण सृजंति संहरंति च ॥

एष विष्णुः शिवश्चैव ब्रह्मा चैव प्रजापतिः ॥ ६० ॥

વિશ્વરૂપે આદિત્ય તપે છે, સર્જે છે અને સહારે છે; એ આદિત્ય
વિષ્ણુ, શિવ, બ્રહ્મા અને પ્રજાપતિ છે.

मर्हद्द्रश्चैव कालश्च यमो वरुण एव च ॥

નક્ષત્રગ્રહતારાણામધિપો વિશ્વતાપનઃ ॥ ૬૧ ॥

મહેન્દ્ર, ચમ, કાળ, વરુણ, નક્ષત્ર, ગ્રહ, તારાના આધિપતિ, વિશ્વ-
તાપન પણ એજ આદિત્ય છે.

વાયુરગ્નિર્ધનાધ્યક્ષો ભૂતકર્તા સ્વયંપ્રભુઃ ॥

एष देवो हि देवानां सर्वमाप्यायते जगत् ॥ ६२ ॥

વાયુ, અગ્નિ, કુમેર જીવેના દિપાદક એજ છે. દેવોના દેવ અને
જગતનો સર્જક એ પોતેજ છે.

एष कर्ता हि भूतानां संहर्ता रक्षकस्तथा ॥

एष लोकानुलोकश्च सप्तद्वीपाश्च सागराः ॥ ६३ ॥

જીવોને દિપાવન કરનારો, સંહારનાર અને સંરક્ષનાર, લોકાનુ-
લોક સાત દ્વીપ અને સાગર પણ આદિત્ય ભગવાન છે.

एष पातालसप्तस्थो दैत्य दानव राक्षसाः ॥

एष धाता विधाता च बीजं क्षेत्रं प्रजापतिः ॥ ६४ ॥

સાત પાતાળમાં વસનાર, દૈત્ય દાનવ, રાક્ષસ ધાતા, વિધાતા,
મીજ, ક્ષેત્ર અને પ્રજાપતિ પણ આદિત્ય ભગવાન છે.

एष एव प्रजा नित्यं संवर्धयति रश्मिभिः ॥

एष यज्ञः स्वधा स्वाहा ह्रीः श्रीश्च पुरुषोत्तमः ॥ ६५ ॥

કિરણો દ્વારા પ્રજાની વૃદ્ધિ કરનાર એજ સૂર્ય નારાયણ છે. યજ્ઞ,
૧૫, લક્ષ્મી અને જીવિ તથા પુરુષોત્તમ પણ તેજ છે.

एष भूतात्मको देवः सूक्ष्मोऽव्यक्तः सनातनः ॥

ઇશ્વર સર્વભૂતાનાં પરમેષ્ઠી પ્રજાપતિ : ॥ ૬૬ ॥

જીવ માત્રના દેવ, સૂક્ષ્મ, વ્યક્ત અને સનાતન, જીવ માત્રના ઇશ્વર, પ્રજાપતિ અને સંરક્ષણ કરનાર એ આદિત્યજ છે.

કાલાત્મા સર્વભૂતાત્મા વેદાત્મા વિશ્વતોમુખ : ॥

જન્મમૃત્યુજરાવ્યાધિ સંસારભયનાશન : ॥ ૬૭ ॥

કાલાત્મા, જીવ માત્રના આત્મા, વેદાત્મા, વિશ્વરૂપી મુખરાજા તથા જન્મ મૃત્યુ, જરા, વ્યાધિ અને સંસાર ભયનો નાશ કરનાર પણ તેજ છે.

દારિદ્યવ્યસનધ્વંસી શ્રીમાન્દેવો દિવાકર : ॥

વિકર્તનો વિવસ્વાંશ્ચ માર્તંડા ભાસ્કરો રવિ : ॥ ૬૮ ॥

દારિદ્ર, તથા વ્યસનનો નાશ કરનાર, દુષ્ટની આપનાર, દેવ જેવા દિવાકર, પાપાત્માનો નાશ કરનાર માર્તંડ, પ્રકાશ આપનાર રવિ છે.

લોકપ્રકાશક : શ્રીમાંલોકચક્ષુર્મહેશ્વર : ॥

લોકાસાક્ષી ત્રિલોકેશ : કર્તા હર્તા તમિસ્રહા : ॥ ૬૯ ॥

ત્રણે જગતને પ્રકાશ આપનાર, ત્રણે લોકના ચક્ષુ તથા ગ્રંથોના ઇશ્વર, લોકસાક્ષી, ત્રિલોકેશ કર્તા, સંહારક, અને તિમીર દાળનાર છે.

તપનસ્તાપનશ્ચૈવ શુચિ : સપ્તાશ્વવાહન : ॥

ગમસ્તિહસ્તો બ્રહ્મણ્ય : સર્વદેવ નમસ્કૃત : ॥ ૭૦ ॥

તપનાર, તપાવનારી, પવિત્ર અને સાત ઘોડાના વાહનવાળા, હાથમાં કિરણો ધરાવનાર બ્રહ્મણ્ય અને સર્વદેવ નમસ્કાર કરે છે.

એવા આદિત્ય છે.

આયુરારોમ્યમૈશ્વર્ય નરા નાર્યશ્ચ મંદિરે ॥

યસ્ય પ્રસાદાત્સંતુષ્ટિગાદિત્યહૃદયં જપેત્ ॥ ૭૧ ॥

સંતુષ્ટ થઇને જે નરનારી આદિત્યહૃદયનો જાપ કરે છે તેને આયુ, આરોમ્ય, અને અૈશ્વર્ય એમની કૃપાથી મળે છે.

ઇત્યેતૈર્નામભિઃ પાર્થ આદિત્યં સ્તોતિ નિત્યશઃ ॥

પ્રાતરુત્થાય કૌન્તેય તસ્ય રોગભયં નહિ ॥ ૭૨ ॥

હે અર્જુન! આ બધાં નામ પ્રમાણે જે માણસ સવારમાં ઉઠીને આદિત્યની સ્તુતિ કરે છે તેને રોગનો ભય રહેતો નથી.

પાતકાન્મુચ્યતે પાર્થ વ્યાધિમ્યશ્ચ ન સંશયઃ ॥

एकसंध्यं द्विसंध्यं वा सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ ૭૩ ॥

હે પાર્થ! પ્રાતઃકાળે કે સંધ્યાએ અગર તો બન્ને વખત એની સ્તુતિ કરનાર પાપથી અને વ્યાધિથી મુક્ત થાય છે એમાં સંશય નથી.

त्रिसंध्यं जपमानस्तु पश्येच्च परमं पद्म ॥

यदह्ना कुरुते पापं तदह्ना प्रतिमुच्यते ॥ ૭૪ ॥

ત્રણે સંધ્યાએ સૂર્યનો પાઠ કરનાર પરમપદને પામે છે, અને રોજ એકવાર પાઠ કરે છે તે દિવસના પાપથી વિમુક્ત બને છે.

तद्रात्र्या कुरुते पापं तद्रात्र्या प्रतिमुच्यते ॥

दद्रुस्फोटककुष्ठानि मंडलानि विषुचिका ॥ ૭૫ ॥

જે રાતના પાપ કર્યું હોય, તે રાતના પાપથી તથા દાદર, વેસ્કોટક, કોઠ અને મહામારી વિગેરે રોગથી મુક્ત બને.

સર્વવ્યાધિમહારોગ મૃતવાધાસ્તથા ચ ॥

હાકિની શાકિની ચૈવ મહારોગમયં કુતઃ ॥ ૭૬ ॥

સર્વ વ્યાધીઓ, મહારોગ તથા ભૂત પીશાયની વ્યાધીઓ ડાકણ, શાકણની પીડનો આ પાઠ કરનારને બચ નથી દેતો.

યે ચાન્યે દુષ્ટરોગાશ્ચ જ્વરાતીસારકાદયઃ ॥

જપમાનસ્ય નશ્યંતિ જીવેચ્ચ શરદાં શતમ્ ॥ ૭૭ ॥

તે વિના જે બીજા દુષ્ટ રોગો, જ્વર અને અતિસાર વગેરે રૂપનો જપ કરવાથી નાશ પામે છે. અને પાઠ કરનાર સો વર્ષ જીવે છે.

સંવત્સરેણ મરણં યદા તસ્ય ધ્રુવં ભવેત્ ॥

અશીર્ષાં પश्यતિ ચ્છાયામહોરાત્રં ધનંજય ॥ ૭૮ ॥

હે ધનંજય ! એક સંવત્સરમાં મરનાર હોય તે પોતાના શિર વેનાની છાયા જુએ છે છતાં તેવો માણસ પણ પાઠ કરે તો તે જીવ મળે છે.

યસ્તિવદં પઠતે મક્ત્યા માનોવરિ મહાત્મનઃ ॥

પ્રાતઃસ્નાને કૃતે પાર્થ એકાગ્રકૃતમાનસઃ ॥ ૭૯ ॥

સુવર્ણચક્ષુર્ભવતિ ન ચાંધસ્તુ પ્રજાયતે ॥

પુત્રવાન ધનસંપન્નો જાયતે ચારુજઃ સુખી ॥ ૮૦ ॥

હે પાર્થ ! જે માણસ રવિવારે પ્રતઃસ્નાન કરી એકાગ્ર ચિત્તે

ભક્તિપૂર્વક આ પાઠ કરે છે, તે સર્વજ્ઞ જેવા આખોવાળો બને છે અને તે આંધળો થતો નથી, ઉપરાંત તે પુત્રવાન, ધનવાન અને સુખી બને છે.

સર્વસિદ્ધિમવામોતિ સર્વત્ર વિજયી ભવેત્ ॥

આદિત્યહૃદયં પુણ્યં સૂર્યનામવિભૂષિતમ્ ॥ ૮૧ ॥

આ પાઠ કરનાર સર્વ સિદ્ધિને પામે છે, સર્વત્ર વિજય પામે છે. સૂર્યના નામથી વિભૂષિત આદિત્યહૃદય પુણ્ય દે છે.

શ્રુત્વા ચ નિશ્ચિલં પાર્થ સર્વપાપૈઃ પ્રમુચ્યતે ॥

અત પરતરં નાસ્તિ સિદ્ધિકામસ્ય પાંડવ ॥ ૮૨ ॥

હે પાંડવ ! આદિત્યહૃદયને સાંભળનાર સર્વ પાપથી મુક્ત થાય છે. એનાથી વધારે દાતા તથા કામના પુર્ણ કરનાર બીજું કોઈ નથી.

एतज्जपस्व कौंतेय येन श्रेयो हवाप्स्यसि ॥

आदित्यहृदयं नित्यं यः पठेत्सुसमाहितः ॥ ८३ ॥

भ्रणहा मुच्यते पापात्कृतघ्नो ब्रह्मघातकः ॥

गोघ्नः सुरापो दुर्भोजी दुष्प्रतिग्रहकारकः ॥ ८४ ॥

पातकानि च सर्वाणि दहत्येव न संशयः ॥

य इदं शृणुयान्नित्यं जपेद्वापि समाहितः ॥ ८५ ॥

હે કૌંતેય, આ આદિત્યહૃદયનો નિત્ય જપ કર. તેનાથી તારું શ્રેય થશે. જે કોઈ હંમેશા સાવધાનપણથી આ આદિત્યહૃદયનો પાઠ કરશે તો બાળહત્યા કરનાર, બ્રહ્મચારી અને કૃતદા, ગાયને

મારનાર તથા મદિરાપન કરનાર, અભક્ષ્યાભક્ષ્ય કરનાર અને દુષ્ટ પ્રતિઘ્ન કરનાર આને નિત્ય સાંભળશે તથા જપ કરશે તો તેનાં સર્વ પાપ બળી જશે એમાં સંશય નથી.

સર્વપાપવિશુદ્ધાત્મા સૂર્યલોકે મહીયતે ॥

અપુત્રો લભતે પુત્રાન્નિર્ધનો ધનમાપ્નુયાત્ ॥ ૮૬ ॥

તે સર્વ પાપથી વિશુદ્ધ થઇને સૂર્યલોકમાં જશે. અપુત્ર જે પાઠ કરે તો પુત્ર પામશે. નિર્ધન જે પાઠ કરશે તો લક્ષ્મી પામશે.

કુરોગો મૃચ્યતે રોગાદ્વક્ત્યા યઃ પઠતે સદા ॥

યસ્ત્વાદિત્યદિને પાર્થ નાભિમાત્રજલે સ્થિતઃ ॥ ૮૭ ॥

હે પાર્થ ! રવિવારે જે નાભિપર્યન્ત પાણીમાં ડિબો રહીને દરદી જે ભક્તિપૂર્વક નિત્ય પાઠ કરશે તો તે રોગથી મુક્ત થઇ જશે.

હૃદયાચલમારુદં માસ્કરં પ્રણતઃ સ્થિતઃ ॥

જપતે માનવો મન્ત્ર્યા શ્રુણુયાદ્વાપિ ભક્તિઃ ॥ ૮૮ ॥

સ યાતિ પરમં સ્થાનં યત્ર દેવો દિવઃકરઃ ॥

અમિત્રદમનં પાર્થ યદા કર્તુ સમારભેત્ ॥ ૮૯ ॥

સમ્યક્ પ્રતિકૃતિં કૃત્વા શત્રોશ્વરણપાંસુભિઃ ॥

આક્રમ્ય વામપાદેન આદિત્યહૃદયં જપેત્ ॥ ૯૦ ॥

હૃદયાચળ ઉપર આરૂઢ થએલા સૂર્યને પ્રણામ કરી જે ભક્તિ પૂર્વક પાઠ કરે અથવા તો સાંભળશે તો તે જ્યાં દેવ જેવા દિવાકર હો ત્યાં પરમસ્થાનમાં જશે. હે પાર્થ ! શત્રુનો નાશ કરવો હોય, ત્યારે

આસ સાવધાનપણે શત્રુના પગની રજવડે પ્રતિકૃતિ કરી ડાબા પગ વડે દયાવી આદિત્યહૃદયને જપ કરવો.

एतन्मंत्रं समाहुय सर्वसिद्धिकरं परम् ॥

ॐ ह्रीं हिमालीढं स्वाहा ॥ ॐ ह्रीं निलिढं स्वाहा ॥

ॐ ह्रीं मालीढं स्वाहा ॥ इति मंत्र ॥

સર્વ સિદ્ધિ કરનાર ઓમ હ્રીં હિમલીઢ સ્વાહા, ઓમ હ્રીં નિલીઢ સ્વાહા ઓમ હ્રીં માલીઢ સ્વાહા એ મંત્ર જપવો.

त्रिभिश्च रोगी भवति ज्वरी भवति पंचभीः ॥

जपेस्तु सप्तभिः पार्थ राक्षसीं तनुमाविशेत् ॥ ९१ ॥

ત્રણ પ્રકારના રોગ છે, પાંચ પ્રકારના જ્વર છે. હે પાર્થ ! સાત વાર જપ કરવાથી રાક્ષસી દેહને પામે છે.

राक्षसेनाभिभूतस्य विकारान् शृणु पांडव ॥

गायते नृत्ये नग्न आस्फोटयति धावति ॥ ९२ ॥

शिवारुतं च कुरुते हसते क्रंदते पुनः ॥

एवं संपीडये पार्थ यद्यपि स्यान्महेश्वरः ॥ ९३ ॥

હે પાન્ડવ ! રાક્ષસથી પરાજીત થએલાના વિકારો સાંભળ. એ નગ્ન થઈને ગાય કે નાચે છે તથા મોટા બરાડા પાડી દોડે છે તથા શીયાળની માફક બોલે છે, હસે છે અને વખતો વખત રડ્યા કરે છે. હે પાર્થ ! આ પ્રમાણેની દશાને એ પામે છે.

किं पुनर्मानुषः कश्चिच्छौचाचारविवर्जितः ॥

પીઢિતસ્ય ન સંદેહો જ્વરો ભવતિ દારુણ : ॥ ૯૪ ॥

જે માણસ પવિત્રતા અને આચાર વિનાનો છે તેને દારુણ જ્વર આવે છે અને તેથી પીડાય છે એમાં જરાય શંકા નથી.

યદા ચાનુગ્રહં તસ્ય કર્તુમિચ્છેચ્છુભંકરમ્ ॥

તદા સલિલમાદાય જપેન્મંત્રમિમં બુધ : ॥ ૯૫ ॥

તેના ઉપર કૃપા કરી તેનું કલ્યાણ કરવું હોય, તો તેને નાભિ-પર્યન્ત પાણીમાં ડૂબો રાખીને ડાહ્યા માણસોએ આ મંત્ર જપાવવો. અને જો તેને ન આવડે તો તેને પાણી ના ડૂબો રાખી વિદ્વાને પાઠ લાણી જવો.

નમો ભગવતે તુભ્યમાદિત્યાય નમો નમઃ ॥

જયાય જયભદ્રાય હરિદશ્વાય તે નમઃ ॥ ૯૬ ॥

ભગવત ! આપને વંદન છે. આદિત્યને વારંવાર નમસ્કાર છે. જય લાવનાર તથા જયરૂપી શ્રેય કરનાર તથા લીલા ઘોડાવાળા આદિત્યને વંદન છે.

સ્નાપયેત્તેન મંત્રેણ શુભં ભવતિ નાન્યથા ॥

અન્યથા ચ ભવદોષો નશ્યતે નાત્ર સંશયઃ ॥ ૯૭ ॥

આગળ કહેલા મંત્રથી સ્નાન કરનાર મનુષ્યનું જરૂર શુભ થાય છે તથા અન્ય દોષો હોય છે તે પણ નાશ પામે છે. એમાં સંશય નથી.

સ્તવતે નિશ્ચિલઃ પ્રોક્તઃ પૂજાં ચૈવ નિબોધ મે ॥

ઉપલિપ્તે શુચી દેશે નિયતો વાગ્યતઃ શુચિઃ ॥ ૯૮ ॥

એ માટે બધા પ્રકાર મેં તને કહ્યા, પણ હવે પ્રગ્નનો વિધિ જણાવું છું તે શ્રવણ કર. સૌથી પહેલાં પવિત્ર દિશામાં લોખું બાદ શુદ્ધ બની પવિત્ર વાણી બોલવી.

વૃત્તં વા ચતુરસ્રં વા લિપ્તભૂમૌ લિખેચ્છુચિઃ ॥

ત્રિધા તત્ર લિખેત્પત્રમષ્ટપત્રં સર્કર્ણિકમ્ ॥ ૯૯ ॥

ગોળાકાર અથવા ચોખંડુ લોપી, પૃથ્વી પર મંડળ રચવું અને તેમાં ત્રણ પ્રકારની દર્શિકાયુક્ત આઠ પાંદડાંને ક્રમળ ચોખવું.

અષ્ટપત્રં લિખેત્પત્રં લિપ્તગોમયમંડલે ॥

પૂર્વપત્રે લિખેત્સૂર્યમાગ્નેયે તુ રવિં ન્યસેત્ ॥ ૧૦૦ ॥

આઠ પાંદડાંનું ક્રમળ લોપેલા મંડળ મધ્યે ચોળ પૂર્વ પત્રમાં સૂર્યને આલેખવા. અગ્નિ ખુણામાં રવિને સ્થાપવા.

યામ્પાયાં ચ વિવસ્વતં નૈર્ઋત્યાં તુ ભગં ન્યસેત્ ॥

પ્રતીત્યાં વરુણં વિદ્યાદ્રાયવ્યાં મિત્રમેવ ચ ॥ ૧ ॥

દક્ષિણમાં વિવસ્વત, નૈરૃત્યમાં ભગ, પશ્ચિમમાં વરુણ, અને વાયવ્યમાં મિત્ર નામના આદિત્ય સ્થાપવા.

આદિત્યમુત્તરે પત્રે ઇશાન્યાં વિષ્ણુમેવ ચ ॥

મધ્યે તુ ભાસ્કરં વિદ્યાત્ક્રમણૈવ સમર્ચયેત્ ॥ ૨ ॥

ઉત્તરના પાંદડામાં આદિત્ય, ઇશાનમાં મિત્ર, મધ્યમાં ભાસ્કરનું સ્થાપન કરી ક્રમશઃ પૂજવા.

અતઃ પરતરં નાસ્તિ સિદ્ધિકામસ્ય પાંડવ ॥

મહાતેજઃ સમુદ્યંતં પ્રણમેત્સ કૃતાંજલિઃ ॥ ૩ ॥

હે પાંડવ ! આનાથી ઉત્તમ એક પણ ખીજો સિદ્ધિ અર્પનાર ઉપાય નથી. મહાતેજ અને ઉદય પામતા આદિત્યને હાથ જોડી અંજલી આપવી.

સકેસરાણિ પદ્માનિ કરવીરાણિ ચાર્જુન ॥

તિલતંદુલસંયુક્તકુશગંધોદકેન ચ ॥ ૪ ॥

રક્તચંદનમિશ્રાણિ કૃત્વા વૈ તામ્રભાજને ॥

ધૃત્વા શિરસિં તત્પાત્રં જાનુભ્યાં ઘરણિં સ્પૃશેત્ ॥ ૫ ॥

હે અર્જુન ! કેસરવાળાં ઝમળા, તલ, ચોખ્ખા, દર્ભ, ચંદન તથા તાંબાના પાત્રમાં રાતા ચંદનનું મિશ્રણ કરી અને માથા ઉપર રાખીને પૃથ્વીનો સ્પર્શ કરવો.

મંત્રપૂતં ગુડાકેશ ચાર્ધ્યં દ્વાદ્ગભસ્તયે ॥

સાયુધં સરથં ચૈવ સૂર્યમાવાહયામ્યહમ્ ॥ ૬ ॥

એ રીતથી અર્ધ્ય આપી આયુધ તથા રથ સહિત આદિત્યનું આવાહન કરવું.

સ્વાગતો ભવ ॥ સુપ્રતિષ્ઠિતો ભવ ॥ સન્નિધો ભવ ॥

સન્નિહિતો ભવ ॥ સંમુખો ભવ ॥ ઇતિ પંચમુદ્રાઃ ॥

સ્ફુટયિત્વાર્હયેત્સૂર્યં મુક્તિં મુક્તિં લભેન્નરઃ ॥ ૭ ॥

સ્વાગત થા, સુપ્રતિષ્ઠા થા, સન્નિધ થા, ધણુંજ સમીપ થા, સારાં સુખો થા, એ રીતે પાંચ મુદ્રાઓ કર સૂર્ય પૂજવાથી માણુસ ભક્તિ અને મુક્તિ મેળવે છે.

ૐ શ્રીં ત્રિચાં કિલિકિલિકટકેષ્ઠસર્વાર્થસાધનાય સ્વાહા ॥

ૐ શ્રીં હ્રીં હઃ હંસઃ સૂર્યાય નમઃ સ્વાહાઃ ॥

ૐ શ્રીં હ્રીં હ્રીં હ્રૂં હ્રૈં હ્રૌં હ્રઃ સૂર્યભૂર્તયે સ્વાહા ॥

ૐ શ્રીં હ્રીં સ્વંસ્વઃ લોકાય સર્વભૂર્તયે સ્વાહા ॥

ૐ હ્રું માર્તંડાય સ્વાહા ॥ નમોઽસ્તુ સૂર્યાય

સહસ્રધાનવે નમોઽસ્તુ વૈશ્વાનર જાતવેદસે ॥

ત્વમેવ ચાર્ધ્ય પ્રતિગૃહ્ણ દેવ દેવાધિદેવાય નમો નમસ્તે ॥૮॥

ઓમ્ શ્રી ત્રિધાના વિધનને તાશ કરનાર, સર્વ ઇષ્ટ પ્રવ્યતે આપનાર સૂર્ય છે. ઓમ્ શ્રી હ્રીં હ્રુ, હંસ, એ બીજાથી સૂર્યને વંદના કરવી. ઓમ્ શ્રી હ્રીં હ્રીં હ્રુ, હ્રૈ, હ્રૌ સૂર્ય એ મંત્રવડે સૂર્યની ભૂમિતું દાન કરવું. ઓમ્ શ્રી હ્રીં, અઃ; પ્રકાશકારી તથા સર્વના મૂર્તિરૂપ સૂર્યને દાન કરવું. ઓમ્ હ્રુ એ મંત્ર બોલી માર્તંડ નામના સૂર્યનું દાન કરવું. હજાર ભાવથી પ્રકાશ કરવાવાળા સૂર્યને તારા અગ્નિરૂપ પ્રકાશ આપનાર આદિત્યને વંદન છે. હે ઋષિદેવ ! આપજ મારો અર્ધ્ય સ્વીકારો. સર્વ દેવતા દેવરૂપ આપને મારા વંદન છે.

નમો ભગવતે તુભ્યં નમસ્તે જાતવેદસે ॥

ત્તિમર્ધ્ય મયા ભાનો ત્વં ગૃહાણ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૯ ॥

ભગવત્ ! આપને નમસ્કાર છે. અગ્નિ સ્વરૂપ આપને વંદન છે. જ્ઞાતુ, મેં જે અર્ધ્ય અર્પણ કરેલો છે તેને ગ્રહણ કરો. હું આપને વંદન કરું છું.

एहि सूर्यसहस्रांसो तेजोराशे जगत्पते ॥

अनुकंपय मां देव गृहाणार्ध्यं नमोस्तु ते ॥ १० ॥

હે સહસ્ર ઈરણ્યવાળા, સૂર્યભગવાન? તેજને રાશિ જગતની ગતિ? મારા ઉપર કૃપા કરીને મારા અર્ધ્યને ગ્રહણ કરો, હું આપને વંદુ છું.

नमो भगवते तुभ्यं नमस्ते जातवेदसे ॥

अभेदमर्ध्यं गृह्ण त्वं देवदेव नमोऽस्तु ते ॥ ११ ॥

હે ભગવતે અગ્નિ સ્વરૂપ સૂર્યને વંદુ છું. હે દેવના દેવ! મારા આ અર્ધ્યને ગ્રહણ કરો, આપને વંદન છે.

सर्वदेवाधिदेवाय आधिव्याधिविनाशिने ॥

इदं गृहाण मे देव सर्वव्याधीर्विनश्यतु ॥ १२ ॥

સર્વ દેવનો પણુ અધિદેવ તથા આધિ વ્યાધિના વિનાશક, મારા અર્ધ્યને સ્વીકારો અને મારા સર્વ વ્યાધિ વિનાશ પામો.

नमः सूर्याय शान्ताय सर्वरोगविनाशिने ॥

ममेप्सितं फलं दत्वा प्रसीद परमेश्वर ॥ १३ ॥

શાન્તા, સર્વ રોગનો નાશ કરનારા મારા વાંછિત ફળને આપવાવાળા આદિત્ય પરસ્પૃશ્વદ! પ્રસન્ન થાઓ, હું આપને વંદુ છું.

ૐ ભગવતે સૂર્યાય સ્વાહા ॥ ૐ શિવાય સ્વાહા ॥
ૐ સર્વાત્મને સૂર્યાય નમઃ સ્વાહા ॥ ૐ અક્ષયતેજસે
નમઃ સ્વાહા ॥ સર્વસંકટદારિણ્યં શત્રુ નાશય નાશય
સર્વલોકેષુ વિશ્વાત્મા સર્વાત્મા સર્વદર્શકઃ

હે ભગવત સૂર્ય આપને નમસ્કાર છે ઓમ શિવસ્વરૂપ સૂર્યને
અને સર્વના આત્મારૂપ સૂર્યને વંદન છે, ઓમ અક્ષય તેજવાળાને
નમસ્કાર છે. હે ભગવાન! સર્વ સંકટ દારિદ્ર અને શત્રુનો નાશ કરો,
સર્વ લોકમાં સર્વના આત્મા, વિશ્વના આત્મા અને સર્વને જોનારા
આપજ આદિત્ય નારાયણ છો.

નમો ભગવતે સૂર્ય કુષ્ઠરોગાન્ વિશ્વંદય ॥

આયુરારોગ્યમૈશ્વર્યં દેહિ દેવ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૫ ॥

હે ભગવતે, તમોને વંદન છે, કાઢના રોગને નાશ કરનાર, આપને
મારા નમસ્કાર છે. હે દેવ! આયુષ્ય, આરોગ્ય અને ઐશ્વર્યને આપો

નમો ભગવતે તુભ્યમાદિત્યાય નમો નમઃ ॥ ૐ અક્ષ-
યતેજસે નમઃ ॥ ૐ સૂર્યાય નમઃ વિશ્વભૂર્તયે નમઃ
આદિત્યં ચ શિવં વિદ્યાચ્છિવમાદિત્યરુપિણમ્ ॥

ઉભયોરંતરં નાસ્તિ આદિત્યસ્ય શિવસ્ય ચ ॥ ૧૬ ॥

હે ભગવાન! આપને નમસ્કાર છે. આપ આદિત્યને વારંવાર
નમસ્કાર છે ઓમ અક્ષર તેજવાળા આદિત્યને નમસ્કાર છે, ઓમ

સુર્યને નમસ્કાર છે, આમ વિશ્વમૂર્તિને નમસ્કાર છે, આદિત્યરૂપ શિવ છે શિવ બંનેમાં કશું અંતર નથી.

एतदिच्छाम्यतं श्रोतुं पुरुषो वै दिवाकरः ॥

उदये ब्रह्मणो रूपं मध्याह्न तु महेश्वरः ॥ १७ ॥

अस्तमाने स्वयं विष्णुस्त्रिभूर्तिश्च दिवाकरः ॥

नमो भगवते तुभ्यं विणवे प्रभविष्णवे ॥ १८ ॥

હું આ સાંભળવાની ઇચ્છારાખું છું. સુર્ય હૃદય સમયે બ્રહ્મા-રૂપ, મધ્યાહ્ન સમયે મહેશ્વરરૂપ, આશ્વમતી વેળાએ પોતે વિષ્ણુરૂપ એવી ત્રણ મૂર્તિને દિવાકર ધારણ કરે છે. એવા સ્વયં વિષ્ણુ સ્વરૂપ હે આદિત્ય નારાયણ આપને નમસ્કાર છે.

ममेदमर्घ्यं प्रतिगृह्ण देवदेवाधिदेवाय नमो नमस्ते ॥

श्रीसूर्याय सांगाय सपरिवाराय श्रीसूर्यनारायणायेद०

દેવાધિદેવ ! મારા અર્ધ્યને સ્વીકારો આપને વારંવાર નમસ્કાર છે. શ્રી સુર્યને આપસહ, તથા સપરિવાર હું આ અર્ધ્ય અર્પું છું.

हिमघ्नाय तमोघ्नाय राक्षोघ्नाय च ते नमः ॥

कृतघ्नाय च सत्याय तस्मै सूर्यात्मने नमः ॥ २० ॥

ટાઢને હરનાર, તીમીરનો વિનાશ લાવનાર, રાક્ષસોનો નાશ કરનારો અને કૃતઘ્ન તથા સત્યરૂપ શ્રી આદિત્યને હું નમસ્કાર કરું છું.

अयो जयश्च विजयोजितप्रागे जिताश्रमः ॥

मनोजवोजितक्रोधो वाजिनः सप्त कीर्तिताः ॥ २१ ॥

જ્ય વિજયને જીતનાર, પ્રાણને જીતનાર, યાકને જીતનાર, કામ-
દેવને જીતનાર, તથા ક્રોધને જીતનાર એવા સાત ઘેડાવાળા આદિત્ય
નારાયણ છે.

હરિતહયરથં દિવાકર કનકમયાંબુજરેણુર્પિંજરમ્ ॥
પ્રતિદિનમુદયે નવં નવં શરણમુપૈમિ હિરણ્ય રેતસમ્ ॥
ન તં વ્યાલાઃ પ્રવાયંતે ન વ્યાધિભ્યો ભયં ભવેત્ ॥
ન નાગેભ્યો ભયં ચૈવ ન ચ ભૂતભયં ક્વચિત્ ॥ ૨૩ ॥

લીલા ઘેડાના રથવાળા દિવાકર તથા સુવર્ણમય કમળની રજના
સરખા પીળા તથા હમેશાં નવા નવા ઉદય કરનાર અને સુવર્ણ
સમાન તેજવાળા આદિત્ય પ્યાન કરનારને, સર્પનો ડર નથી રહી શકતો
તેમ વ્યાધીઓનો ભય હોતો નથી. હાથીનો ભય થતો નથી. અને
ભુતનો પણ ડર કે.છ દિવસ રહેતો નથી.

અગ્નિશત્રુભયં નાસ્તિ પાર્થિવેભ્યસ્તથૈવ ચ ॥
દુર્ગતિં તરતે ધોરાં પ્રજાં ચ લભતે પશુન્ ॥ ૨૪ ॥

અગ્નિ કે શત્રુનો ભય નથી રહેતો. રાજા તરફનો ભય પણ નથી
રહેતો. ધોર દુર્ગંતીથી તરી જાય છે, અને પ્રજા તથા પશુને મેળવે છે.

સિદ્ધિકામો લભેત્સિદ્ધિં કન્યાકામસ્તુ કન્યકામ્ ॥
एतत्पठेत्स कौन्तेय भक्तियुक्तेन चेतसा ॥ २५ ॥

હે કૌતેય ! જે કોઈ માણસ આનો ભક્તિપૂર્વક પાઠ કરશે તો
સિદ્ધિની ઇચ્છાવાળાને સિદ્ધિ, તથા કન્યાની ઇચ્છાવાળાને કન્યા મળી
રહેશે.

અશ્વમેધ સહસ્રસ્ય વાજપેયશતસ્ય ચ ॥

કન્યાકોટિ સહસ્રસ્ય દત્તસ્ય ફલમાપ્નુયાત્ ॥ ૨૬ ॥

આ પાઠ કરનારને સહસ્ર અશ્વમેધ યજ્ઞનું અને સો વાજપેય યજ્ઞનું અને હજાર કરોડ કન્યાદાન દેવાનું ફળ મળે છે.

ઇદમાદિત્યહૃદયં યોધીતે સતતંનરઃ ॥

સર્વપાપવિશુદ્ધાત્મા સૂર્યલોકે મહીયતે ॥ ૨૭ ॥

જે મનુષ્ય આ આદિત્ય પઠને હૃદયમાં હમેશાં ધારણ કરે છે તે સર્વ પાપથી મુક્ત થએલો શુદ્ધાત્મા સૂર્યલોકમાં જાય છે.

નાસ્ત્યાદિત્યસમો દેવો નાસ્ત્યાદિત્યસમાગતિઃ ॥

પ્રત્યક્ષો ભગવાન્વિષ્ણુપર્યેન વિશ્વ પ્રતિષ્ઠિતમ્ ॥ ૨૮ ॥

આદિત્ય સરખો કે.છ દેવ નથી, આદિત્ય સરખી કે.છની ગતિ નથી, પ્રત્યક્ષ ભગવાન વિષ્ણુ જેમનાથી વિશ્વ સ્થપાયલું રહ્યું છે તે પણ તેજ છે.

નવતિર્યોજનં લક્ષ સહસ્રાણિ શતાનિ ચ ॥

યાવદ્ઘટીપ્રમાણેન તાવચ્ચરત્તિ ભાસ્કરઃ ॥ ૨૯ ॥

તેણે લાખ ને સો હજાર ચોજનનો રસ્તો એક ઘડી ભારક નારાયણ વટાવે છે.

ગવાં શતસહસ્રસ્ય સમ્યગ્દત્તસ્ય ચત્ફલમ્ ॥

તત્ફલં લભતે વિદ્વાન્ શાંતાત્મા સ્તૌતિ યા રવિમ્ ॥ ૩૦ ॥

સો હજાર ગાયો આપવાથી ૫ મ થતું ફળ જે વિદ્વાન શાંતરૂપા
સુર્યની સ્તુતી કરે છે તે પણ મેળવે છે

યોઽધીતે સૂર્યહયં સફલં સફલં લભેત્ ॥

અષ્ટાનાં બ્રાહ્મણાનાં ચ લેખયિત્વા સમર્પયેત્ ॥ ૩૧ ॥

બ્રહ્મલોકે ઋષીણાં ચ જાયતે માનુષોઽપિ વા ॥

જાતિસ્મરત્વમાપ્નોતિ શુદ્ધાત્મા નાત્ર સંશયઃ ॥ ૩૨ ॥

આદિત્ય હૃદયનો પાઠ કરનારાનું સર્વ સફળ થાય છે. આઠ બ્રાહ્મણોને
આદિત્યહૃદય લખી સમર્પણ કરે તો તે માણસ બ્રહ્મનોકર્મા ઋષિઓની
પાસે જાય છે. એને પોતાની જાતીનું સ્મરણ રહે છે. અને શુદ્ધાત્મા
થાય છે એમાં શંકા નથી.

અજયલોકત્રયપાત્રનાય ભૂતાત્મને ગોપતયે વૃષાય ॥

સુર્યાય સર્વ પ્રગયાંતકાય નમો મહાકારુણિકોત્તમાય ॥

જન્મ વિનાના અને ત્રૈલોક્યને પાલન કરનાર સર્વ જીવના આત્મા
તથા ઇન્દ્રિયોને વશ રાખનાર, સર્વનો પ્રત્યક્ષ કરનાર અને મહા હયાળુ
ઉત્તમ એવા સુર્યને નમસ્કાર છે.

વિવસ્વતે જ્ઞાનભૂદંતરાત્મને જગત્પ્રદીપાય

જગદ્દિતૈપિણે ॥ સ્વયંભુવે દીપ્તસહસ્રચક્ષુષે

સુરોત્તમાયામિતતેજસે નમઃ ॥ ૩૪ ॥

અત્યંત ઓજસવાળા જ્ઞાનથી અંતરાત્માને પ્રજ્ઞાવનાર જગતને
પ્રદીપ કરનાર, જગતનું હિતથી સ્વયંભુ દીપ્ત હજાર નેત્રવાળા
સુરોમાં ઉત્તમ અપારમિત તેજવાળા સુર્યને વંદન છે.

સુરૈરનૈકેઃ પરિસેવિતાય હિરણ્યર્ગભાય હિરણ્મયાય ॥

મહાત્મને મોક્ષપદાય નિત્યં નમોસ્તુતે વાસરકારણાય ।

અનેક દેવતા જેનું સેવન કરે છે એવા હિરણ્યગર્ભ અને હિરણ્ય
મહાત્મ મોક્ષ આપવાવાળા દિવસના આદિભૂત આદિત્યને મારા વંદન ।

આદિશ્વાર્ચિતો દેવ આદિત્યઃ પરમં પદમ્ ॥

આદિત્યો માતૃકો ભૂત આદિત્યો વાહુમયં જગત્ ॥

આદિત્યજ અર્ચવા લાયક દેવ છે, આદિત્યજ પરમ પદ
આદિત્યજ માતા હોઇ આદિત્ય વાહુમય આપું જગત છે.

આદિત્યં પश्यते भक्त्या मां पश्यति ध्रुवं नरः ॥

નાદિત્યં પश्यતે ભક્ત્યા ન સ પશ્યતિ માં નરઃ ॥

આદિત્યને ભક્તિપૂર્વક જોનાર અવશ્ય મને જુઓ છે અને
ભક્તિ વડે આદિત્યને જોતો નથી તે મને પણ જોતો નથી.

त्रिगुणं च त्रितत्त्वं च त्रयो देवास्त्रयोऽग्रयः ॥

ત્રયાણાં ચ ત્રિમૂર્તિસ્ત્વં તુરીસ્ત્વં નમોસ્તુતે ॥ ૩૮ ॥

ત્રણ ગુણ, ત્રણ તત્ત્વ, ત્રણ દેવ, ત્રણ અગ્નિ અને ત્રણ મૂર્તિ
આપ છે, તુરીય પણ તમે છે, આપને નમસ્કાર છે.

नमः सवित्रे जगदेकचक्षुषे

जगत्प्रभृतिस्थितिनाशहेतवे ॥

ત્રયોમયાય ત્રિગુણાત્મધારિણે

વિરિંચિનારાયણશંકરાત્મને ॥ ૩૯ ॥

જગતના ચહુ જગતની ઉત્પત્તિ, સ્થિતિ અને નાશના શરણ સરિતા, તમે ત્રણ દેવરૂપ, ત્રિગુણાત્મક, બ્રહ્મ અને નારાયણ એવા શંકરાત્મન છો. તમને મારા નમસ્કાર છે.

યસ્યોદયેનેહ જગત્પ્રબુધ્યતે પ્રવર્ત્તે

ચાચિલકર્મસિદ્ધયે ॥

બ્રહ્મેન્દ્રનારાયણરુદ્રવંદિતઃ સ નઃ

સદા ચચ્છતુ મંગલં રવિઃ ॥ ૪૦ ॥

જેના ઉદયમથી જગતને જાગૃત થયું છે, અને અખિત કર્મની સિદ્ધિના અર્થે પ્રવર્તે છે. બ્રહ્મા, હિન્દ્ર નારાયણ અને રુદ્રથી વંદાયલા રવિ સદા મંગળ કરે.

નમોઽસ્તુ સૂર્યાય સહસ્રઝમયે

સહસ્રશાલાન્વિત સંભવાત્મને ॥

સહસ્રયોગોદ્ભાવભાગિને

સહસ્રસંખ્યાયુગધારિણે નમઃ ॥ ૪૧ ॥

સહસ્ર રશ્મિવાળા, હજાર શાખાવાળા શ્રેષ્ઠ આત્મ હજાર યોગીઓથી હૃદય થયેલ ભાવનાવાળા, હજાર યુગને ધારનાર આદિત્યને મારા નમસ્કાર છે.

યન્મંડલં દીપકરં વિશાલં

રત્નમયં તીવ્રમનાદિરૂપમ્ ॥

દારિદ્ર્યદુઃખ ક્ષયકારણં ચ

પુનાતુમાં તત્સવિતુર્વરેણ્યમ્ ॥ ૪૨ ॥

જેનું મંડળ પ્રકાશ કરનાર અને વિશાળ છે. રત્નમય પ્રભાવવાળું અને અનાદિ જેનું રૂપ છે તથા દારિદ્ર અને દુઃખનો નાશ કરનાર છે, એવા શ્રેષ્ઠ સવિતા નારાયણનું મંડળ મને પૂજિત બનાવો.

યન્મંડલં દેવગણૈઃ સુપૂજિતં

ત્રિપ્રેઃ સ્તુતં માવનમુક્તિકોવિદમ્ ॥

તદેવં રૂપં પ્રણામ્યામિ સૂર્ય

પુનાતુ માં તત્સવિતુર્વરેણ્યમ્ ॥ ૪૩ ॥

દેવગણોથી પૂજાતું જેનું મંડળ છે, ત્રિપ્રેથી સ્તુતિ કરાયેલ છે, ભાવિકને મુક્તિદાતા છે, તે દેવતા દેવ સૂર્યને પ્રણામ કરું છું. તે ઉત્તમ સવિતા નારાયણનું મંડળ મને પૂજિત બનાવો.

યન્મંડલં જ્ઞાનમયં ત્વગમ્યં

ત્રૈલોક્યપૂજ્યં ત્રિગુણાત્મરૂપમ્ ॥

સમસ્તતેજોમયદિવ્યરૂપં

પુનાતુ માં તત્સવિતુર્વરેણ્યમ્ ॥ ૪૪ ॥

જે મંડળ જ્ઞાનમય, અગમ્ય, ત્રિલોકને પૂજાતીય ત્રિગુણાત્મ રૂપ

સકળ તેજોમય દિવ્યરૂપ છે, એવા સવિતા નારાયણનું મંડળ તે મને પુનિત બનાવે.

યન્મંડલં ગૃહમતિપ્રબોધં

ધર્મસ્ય વૃદ્ધિં કુરુતે જનાનામ્ ॥

તત્સર્વપાપક્ષયકારણં ચ પુનાતુ ॥ ૪૫ ॥

જે મંડળ ગૃહમતિને જ્ઞાન આપનાર તથા માનવોના ધર્મની વૃદ્ધિ કરનાર અને સર્વ પાપનો નાશ કરનાર ઉત્તમ પ્રકારનું છે તે આપ સવિતા નારાયણનું મંડળ મને પુનિત બનાવે.

યન્મંડલં વ્યાધિવિનાશદક્ષં

યદ્વગ્નજુઃસામસુ સંપ્રગીતમ્ ॥

પ્રકાશીતં યેન ચ મૃર્ધુવઃ સ્વઃ પુનાતુ માં ॥ ૪૬ ॥

જે મંડળ વ્યાધિવિનાશમાં દક્ષ છે તથા જે ઋક્ યજુ અને સામ વેદમાં ગવાયેલું છે. જેના વડે ભુર્ભુવઃસ્વઃ વગેરે પ્રકાશે છે, તે ઉત્તમ આપ સવિતા નારાયણનું મંડળ મને પુનિત બનાવે.

યન્મંડલં વેદવિદો વિદંતિ

ગાયંતિ કચ્ચારણસિદ્ધિસંઘાઃ ॥

યદ્યોગિનો યોગજુષાં ચ સંઘાઃ

પુનાતુ માં તત્સવિ ॥

જે મંડળને વેદના જ્ઞાનશુભર પણ લાખે તે છે ગાય છે, અને ઉચ્ચારે છે અને જેને યોગી લોકો યોગમાં જુએ છે તે આપ ઉત્તમ સુર્ય મંડળ મને પુનિત બનાવે,

યન્મંડલં સર્વજનેષુ પૂજિતં

જ્યોતિશ્ચ કુર્યાદિહ મર્ત્યલોકે ॥

યત્કાલકાલાદિમનાદિરૂપં પુનાતુ માં તત્સર્વિં ॥

જે મંડળ સર્વજનોને પૂજનીય છે અને જે આ મૃત્યુ લોકમાં તેજ પ્રગટાવે છે, જે કાળના કાળનું પણ અનાદિ રૂપવાળું છે તે ઉત્તમ સુર્યનું મંડળ મને પુનિત બનાવે.

યન્મંડલં વિષ્ણુચતુર્મુરવાસ્ત્યં યદક્ષરં પાપહરં જનાનામ્

યત્કાલકલ્પક્ષયકારણં ચ પુનાતું ॥ ૪૯ ॥

જે મંડળ વિષ્ણુ અને બ્રહ્મ એ કલ્પનું છે અને જે મનુષ્યના અક્ષય પાપનો પણ નાશ કરે છે, જે કામ અને કલ્પના નાશનું કારણ છે. તે આપ શ્રેષ્ઠ સુર્યનું મંડળ મને પુનિત બનાવે.

યન્મંડલં વિશ્વસૃજાં પ્રસિદ્ધમુત્પત્તિરક્ષાપ્રલયપ્રગલ્ભમ્ ॥

યસ્મિન્ જગસંહરતેઽસ્થિલં ચ પુનાતું ॥ ૧૫૦ ॥

જે મંડળે વિશ્વ સર્જનું ત્યારથી પ્રસિદ્ધ, ઉત્પત્તિ, રક્ષા, અને પ્રલય કરવામાં સમર્થ, જેમાં અખિત જગત્ સંહાર પામે છે તે તે આપ શ્રેષ્ઠ સુર્યનું મંડળ મને પુનિત બનાવે.

યન્મંડલં સર્વગતસ્ય વિષ્ણો-

રાત્મા પરં ધામ વિશુદ્ધતત્ત્વમ્ ॥

સૂક્ષ્માંતરૈર્યોગપથાનુગમ્યં પુનાતું ॥ ૫૧ ॥

જે મંડળ સર્વાના અન્તર્યામી વિષ્ણુનો આત્મા, પરમધામ, વિશુદ્ધ તત્ત્વ, તથા સૂક્ષ્મ વિચાર વડે યોગ માર્ગે જવા યોગ્ય છે, તે સૂર્યનું મંડળ મને પુનિત બનાવે.

યન્મંડલં બ્રહ્મવિદો વિદંતિ

ગાયંતિ યચ્ચારણસિદ્ધસંઘાઃ ॥

યન્મંડલં વેદવિદઃ સ્મરંતિ પુનાતુ ॥ ૫૨ ॥

જે મંડળને બ્રહ્મવિદો કહે છે, ગાય છે તથા સિદ્ધ લોકો ઉચ્ચારે છે, જે મંડળને વેદ વિદો સ્મરણે છે તે સૂર્યનું મંડળ મને પુનિત બનાવે.

યન્મંડલં વેદવિદોપગીતં યયોગિનાં યોગપથાનુગમ્યમ્ ॥

તત્સર્વવેદં પ્રણમામિ સૂર્ય પુનાતુ થાં તત્સવિતુર્વરેણ્યમ્ ॥

જે મંડળ વેદના જાણકારોને ગાવા યોગ્ય છે, યોગીઓના યોગ માર્ગે પણ અગમ્ય છે, અને તે સર્વને જાણનાર આપ સૂર્યને પ્રણામ કરું છું. તે શ્રેષ્ઠ સૂર્ય મંડળ મને પુનિત બનાવે.

મંડલાષ્ટમિદં પુણ્યં યઃ પઠેત્સતતં નરઃ ॥

સર્વપાપવિશુદ્ધાત્મા સૂર્યલોકે મહીયતે ॥ ૫૪ ॥

આ પ્રકારનો આઠ મંડળનો પુણ્યરૂપ પાઠ જે માણસ હમેશાં કરે છે, તે સર્વ પાપથી મુક્ત થઈ શુદ્ધ બની સૂર્યલોકમાં વિચરે છે.

ધ્યેયઃ સદા સવિતૃમંડનધ્યવર્તી

નારાયણઃ સરસિજાસનસન્નિવિષ્ટઃ ॥

કેયૂરવાન્મકરકુંડલવાન્કિરીટોહારિ

હિરણ્મયવપુઘૃતશંખચક્રઃ ॥ ૫૫ ॥

સુર્ય મંડળની મધ્યમાં રહેનાર અને બ્રહ્માના આસન યુક્ત તથા મકરાકૃત કુંડલ, કિરીટ તથા તાપને હરણ કરનાર સુવર્ણ જેવા શરીર વાળા અને શંખ ચક્ર ધરણ કરેલ છે એવા સવિતા નારાયણનું સદા ધ્યાન કરવું.

સશંખચક્રં રવિમંડલે સ્થિતં

કુશેશયાક્રાંતમનન્તથચ્ચુતં ॥

ભજામિ બુદ્ધ્યાતપનીયમૂર્તિ સુરોત્તમં

ચિત્રવિભૂષણોજ્વલમ્ ॥ ૫૬ ॥

શંખ અને ચક્ર સાથે રવિમંડળમાં બેઠેલા, દમને વિષે વ્યાપ્ત, અનન્ત, અચ્યુત, અને તપાવનારી મૂર્તિવાળા તથા દેવોમાં ઉત્તમ અને અવનવાં ભુષણોથી ઉજ્જવળ આપ આદિત્ય દેવને હું પુદ્ધિપૂર્વક ભજું છું.

एवं ब्रह्मादयो रेवा ऋषयश्च तपोधनाः ॥

कीर्तयन्ति सुरश्रेष्ठं देवं नारायणं विभुम् ॥ ५७ ॥

આ રીતે બ્રહ્મા વિગેરે દેવતા, ઋષિઓ અને તપોધન યોગીઓ દેવતાઓમાં શ્રેષ્ઠ એવા આપ આદિત્ય પ્રભુને કહે છે.

वेदवेदांगशरीरं दिव्यशीतिकरं परम् ॥

रक्षोघ्नं रक्तवर्णं च सृष्टिसंहारकारकम् ॥ ५८ ॥

વેદ, વેદાંગ અને શરીર તે સર્વને દિવ્ય પ્રકાશ કરનારા, રાક્ષ-
ને હરનાર, લાલ વર્ણવાળા અને સૃષ્ટિ સંહારક આદિત્ય છે.

एकचक्रो रथो यस्य दिव्यः कनकभूषितः ॥

स मे भवतु सुप्रीतः पद्महस्तो दिवाकरः ॥ ५९ ॥

દિવ્ય સુવર્ણથી શોભાયમાન એક પૈંડાના રથવાળા અને હાથમાં
પદ્મ ધારણ કરનાર આદિત્ય મારા હિપર પ્રસન્ન થાઓ.

आदित्यः प्रथमं नाम द्वितीयं तु दिवाकरः ॥

तृतीयं भास्करः प्रोक्तं चतुर्थं तु प्रभाकरः ॥ १६० ॥

પ્રથમ નામ આદિત્ય, બીજું નામ દિવકર, ત્રીજું ભાસ્કર, તે
ચોથું પ્રભાકર કહેવાય છે.

पंचमं तु सहस्रांशुः षष्ठं चैव त्रिलोचनः ॥

सप्तमं हरिदश्वश्च अष्टमं च विभावसुः ॥ ६१ ॥

પાંચમું સહસ્રાંશુ છઠું ત્રિલોચન, સાતમું હરિદશ્વ અને આઠમું
વિભાવસુ નામ છે.

नवमं दिनकृत्प्रोक्तं दशमं द्वादशात्मकं ॥

एकादशं त्रयीमूर्तिर्द्वादशं सूर्य एव च ॥ ६२ ॥

નવમું દિવકર, દશમું દ્વાદશાત્મક, અગ્યારમું ત્રયીમૂર્તિ અને
બારમું સૂર્ય એ પ્રમાણે નામ છે.

द्वादशादित्यनामानि प्रातःकाले पठेन्नरः ॥

दुःस्वप्नाशनं चैव सर्वं दुःखं च नश्यति ॥ ६३ ॥

આ બાર સૂર્યના નામનો જે કાંઈ પ્રાતઃકાળે પાઠ કરશે તેના
સ્વપ્નો નાશ પામી સર્વ દુઃખ પણ નાશ પામી જશે.

દદુકુઠ્ઠરં ચૈવ દારિદ્યં દરતે ધ્રુવમ્ ॥

સર્વ તીર્યપ્રદં ચૈવ સર્વ કામ ફલપ્રદમ્ ॥ ૬૪ ॥

દાદર અને કાઠના રોગ દરનાર દારિદ્રને ચોક્કસ દૂર કરનાર
થા સર્વ તીર્યના પુણ્યને આપનાર અને સર્વ કામમાં ફલપ્રદ છે.

યઃ પઠેત્પ્રાતઃસ્ત્યાય મત્તયા નિત્યમિદં નરઃ ॥

સૌખ્યમાયુસ્તથારોગ્યં લભતે મોક્ષમેવ ચ ॥ ૬૫ ॥

જે કાંઈ પ્રાતઃકાળે ભક્તિપૂર્વક આનો પાઠ કરે, તે સુખ, આયુ,
ારોગ્ય અને મેક્ષ મેળવે છે.

અગ્નિમીલે નમસ્તુભ્યમિષેત્વોર્જસ્વરૂપિણે ॥

અગ્ન આયાદિ વીતસ્ત્વાં નમસ્તે જ્યોતિષાંપતે ॥ ૬૬ ॥

આગ્નિમીલે નમસ્કાર છે, ઇષેત્વો જે એવા મંત્ર સ્વરૂપી, જ્યોતિ-
ષાના સ્વામી આદિત્યને મારા વંદન છે.

શન્નો દેવી નમસ્તુભ્યં જગચ્ચક્ષુર્નમોઽસ્તુ તે ॥

પંચમાયોપવેદાય નમસ્તુભ્યં નમો નમઃ ॥ ૬૭ ॥

શન્નો દેવી રૂપે નમસ્કાર હો. જગતના ચક્ષુ રૂપ બાવને નમ-
સ્કાર છે, પાંચમા ઉપવેદ રૂપી આપને વારંવાર નમસ્કાર છે.

પદ્માસનઃ પદ્મકરઃ પદ્મગર્ભસ્વમદ્યુતિઃ ॥

સપ્તાશ્વરથસંયુક્તો દ્વિભુજઃ સ્યાત્સદા રવિઃ ॥ ૬૮ ॥

કમળના આસનવાળા, કમળ જેવા હાથવાળા, પદ્મગર્ભ જેવી ગતિવાળા, સત અશ્વિના રથવાળા તથા બે હાથવાળા સુર્યદેવ સદા પાસે રહેા.

આદિત્યસ્ય નમસ્કારં ચે કુર્વતિ દિને દિને ॥

જન્માંતરસહસ્રેષુ દારિદ્ર્યં નોપજાયતે ॥૬૧॥

જે દાઇ હ મેશા આદિત્યને નમસ્કાર કરે છે, તેને હજારો જન્મે પણ દરિદ્ર મળતું નથી.

ઉદયગિરિમુપેતં ભાસ્કરં પદ્મહસ્તં

નિશ્ચિલભુવનનેત્રં રત્નરત્નોપમેયમ્ ॥

તિમિરકરિમૃગેન્દ્રં વોઘકં પદ્મિનીનાં

સુરવરમભિવંદે સુંદરં વિશ્વવંદ્યમ્ ॥ ૧૭૦ ॥

મેરુ પર્વત પરથી ઉદય પામતા, હાથમાં કમળવાળા ભાસ્કર અખિલ ભુવનના નેત્ર તથા રત્નરત્નોપમેય છે. તિમિર રૂપી હાથીનો નાશ કરનાર મૃગેન્દ્ર જેવા અને કમળને વિકસાવનાર તથા સુરવર જેમને પ્રણામ કરે છે તે શ્રી સુર્યનારાયણ સુંદર અને વિશ્વવંદુ છે.

॥ ૬ ॥ ઇતિ શ્રીભવિષ્યોત્તરપુરાણે શ્રીકૃષ્ણાર્જુયસંવાદે

આદિત્યહૃદય સ્તોત્ર સંપૂર્ણમ્ ॥

॥ अथ सूर्यकवचं प्रारभ्यते ॥

श्रीगणेशायनमः ॥ याज्ञवल्क्य उवाच ॥

शृणुष्व मुनिशार्दूल सूर्यस्य कवचं शुभम् ॥

शरीरारोग्यदं दिव्यं सर्वसौभाग्यदायकम् ॥१॥

देदीप्यमानमुकुटं स्फुरन्मकरकुण्डलम् ॥

ध्यात्वा सहस्रकिरणं स्तोत्रमेतं दुदीरयेत् ॥२॥

शिरो मे भास्यरः पातु ललटं मेऽथितद्युतिः ॥

नेत्रे दिनमणिः पातु श्रवणे वासरेश्वरः ॥३॥

घ्राणं धर्मघणिः पातु वंदन वेदवाहनः ॥

जिह्वा मे मानदः पातु कंठं मे सुरवंदितः ॥ ४ ॥

स्कंधौ प्रभाकरः पातु वक्षः पातु जनप्रियः ॥

पातु पादौ द्वादशात्मा सर्वांगं सकलेश्वरः ॥ ५ ॥

सूर्यरक्षात्मकं स्तोत्रं लिखित्वा भूर्जपत्रके ॥

दधाति यः करे तस्य वशणाः सर्वसिद्धयः ॥ ६ ॥

सुस्नातो यो जपेत्सम्योऽधीते स्वस्थमानसः ॥

स रोगमुक्तो दीर्घायुः सुखं पुष्टिं च विंदति ॥ ७ ॥

॥इति श्रीयाज्ञवल्क्यप्रणीतं सूर्यकवचस्तोत्रं संपूर्णम्॥

ખરીદા ! કુળીયુગમાં કલ્પદ્રુમ બહેલા તે પહેલા !

આથી વ્યાધી અને દારીદ્રનો નાશ કરી સુખસંપત્તી આપન
કામધેનુરૂપ અત્યંત ચમત્કારી તાવીજ જેવું પુસ્તક.

નવ ગ્રંથ વિધાન

જેમાં સૂર્યનો પાઠ, સૂર્ય કવચ, મંગળનો પાઠ, મંગળન
કથા, બુધનો પાઠ, બુધનો મંત્ર, બ્રહ્મરૂપતીનો પાઠ, બ્રહ્મરૂપ
નામાવલી, શુક્રનો મંત્ર, શુક્રનો પાઠ, શુક્રનો સ્તોત્ર
શનિનો પાઠ, શનિનો મંત્ર, રાહુનું પૂજન તથા દાન :
કેતુનું પૂજન, સ્તોત્ર, પાઠ વિગેરે નવે ગ્રંથની સંપૂર્ણ
પૂજન, પાઠ દાન, જપ વિગેરે આપ્યા છે.

* છતાં મૂલ્ય માત્ર પોસ્ટેજ સાથે ખૂબ આના. *

આ પુસ્તકમાંની દરેક વસ્તુ કળદાતા છે એનું અદ્વાપૂર્વક પાઠ
કરવાથી હિતકીર્તિ ફળની પ્રાપ્તિ થઈ દરેક મનકામના સીદ થાય છે.
માત્ર પુસ્તક પણ પાસે રહેવાથી એક ચમત્કારીક તાવીજની
ગરજ સારી મનુષ્યને સર્વ સંકટથી મુક્ત કરી સુખી સંપત્તિવાન બનાવે.

આમ મહાદેવના ભક્તો માટે બહાર પડી ચુકી છે.

— : અત્યાર સુધી જે પુસ્તક મળતું જ નહિ હતું તે : —

* સોગ સોમવારની કથા *

કથા, મહાત્મ, પુજનો વીધી, આરતી, સતી સીમંતીનું
આખ્યાન વીગેરે પુરેપુરું સમગ્રગ્રંથ છે, તદન સહેલામાં સહેલી ભાષાનું
આ પુસ્તક છે. છતાં કીંમત માત્ર પાંચ આના. દરેક મહાદેવજીના
ભક્તોએ ખાસ આ પુસ્તક રાખવું જ જોઈએ.

શ્રી હરિહર પુસ્તકાલય, ટાવર રોડ - સુરત

